Бутун дунё пролетарлари, бирлашинглар!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 28 декабрь 1971 йил, сешанба ◆ № 298 (15.168). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КАДРЛАРНИ ЧИНИҚТИРИШ МАКТАБИ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи ишчи ва инженер-техник ходимлари конструкторлар ва олимлар билан ҳамкорликда пахтачиликдаги энг сермеҳнат иш бўлган йиғим-теримни механизациялаш учун ҳормай-толмай ишламоқдалар. Бу йил жами ҳосилнинг қирқ процентдан ортиғи машиналарда териб олинган экан, бунда Иттифоқимизда ягона бўлган ана шу корхона меҳнаткашларининг катта ҳиссаси бор. Завод партия комитети, цех ва бўлимлардаги партия ташкилотлари коммунистларни, бутун коллективни, ишлаб чиқариш командирларини жон куйдириб ишлашга, беш йиллик планларини ошириб бажаришга сафарбар этмоқда. Ишбоши бўлган бригадирлар, усталар, цех бошлиқлари, бўлим бошлиқларини, хуллас ишлаб чиқариш учун жавобгар бўлган ҳамма ходимларни партия ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш, топширилган иш учун юксак масъулият ҳис этиш руҳида тарбияламоқда. Кадрлар обдон ўрганилиб, уларнинг сиёсий жиҳатдан чиниққанлиги, ишчанлиги ва ташаббускорлиги, малакаси ва тажрибаси ҳисобга олиниб, юқорироқ лавозимларга кўтарилмоқда. Бунда Владимир Ильич Лениннинг ишнинг ҳақиқий ижросини текшириш керак, деган кўрсатмаси партия ташкилоти учун ҳам, дирекция учун ҳам дастуруламалдир.

Корхона партия комитети (секретари С. Тожиев) ва дирекцияси (директори И. Мусин) кадрларни тарбиялаш, танлаш ва жой-жойига қўйишда бамаслаҳат, баҳамжиҳат йўл тутиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Партия ташкилоти номенклатурасида кўрсатилган масъулиятли лавозимга янги ходим тайинланаётганида партия комитети аъзоларининг, секретарининг маслаҳати, талаби, фикри нуфузли ва баобрўдир. Кадрларни чиниқтириш мактаби бўлган партия ташкилотининг ибратли иши туфайли дирекция буйруқларининг тарбиявий аҳамияти ҳам кўтарилмоқда.

Ҳар бир партия ташкилотининг коллектив ишига таъсири кўп жиҳатдан кадрларни ўрганиш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдаги иштироки билан белгиланади. Ҳар бир корхона ва муассаса, колхоз ва совхоз муваффақияти кадрларга, уларнинг қобилияти ва малакасига боғлиқ эканлиги аёндир. Шунга қарамай, баъзи бошланғич партия ташкилотлари кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ишидан четда туришибди. Хўжалик ва инженер-техниклик лавозимларига баъзан бўш, ташаббуссиз, ҳатто қобилиятсиз раҳбарлар тайинланаётганлиги билан муросасозлик қилишмоқда. Айрим партия ташкилотлари маъмурият фаолиятини контроль қилишдек катта ҳуқуқларидан ҳамиша ҳам қатъият билан фойдаланаётганлари йўқ. Оқибатда топширилган иш учун масъулиятни чуқур ҳис этмайдиган, коллективни менсимайдиган, ўзиги бино қўйган айрим ходимлар пала-партиш иш юритиши сабабли хўжаликлар иқтисодига, одамларни тарбиялашга путур етади. Партия ташкилотлари кадрлар билан муттасил шуғулланаётган жойларда эса иш кўнгилдагидек. Қорақалпоғистондаги 166-қурилиш трестининг бош бухгалтери лавозимига маъмурият таклиф этган киши партия ташкилоти текшириб кўрганида илгари халқ мулкига қасд қилгани учун судланган шахс бўлиб чиқди. Партия ташкилоти бу одамни ўз номенклатурасидаги лавозимга номуносиб деб топиб, жуда тўғри, принципиал йўл тутди.

Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига Ҳисобот докладида таъкидлаб ўтганидек «Турмуш кадрларга нисбатан талабни муттасил оширмоқда. Бизга юксак сиёсий онглилик билан яхши профессионал тайёргарликни мужассамлаштирган, экономика ва маданиятни ривожлантириш масалаларини омилкорлик билан ҳал этишга қобилиятли, бошқаришнинг замонавий методларини эгаллаган кишилар керак. Партия ходимлардаги янгиликни ҳис қилиш сингари фазилатни ҳамиша юксак қадрлаб келди. Янгиликни ҳис қилиш — ривожланиш истиқболини кўриш, келгусига назар ташлаш, вужудга келаётган вазифаларни ҳал этишнинг энг тўғри йўлларини топиш демакдир. Ижтимоий ҳаётда ва ишлаб чиқаришда жадал ва чуқур ўзгаришлар рўй бераётган ҳозирги пайтда бу фазилат айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда».

Кадрлар билан олиб бориладиган ишни такомиллаштиришнинг энг самарали ва таъсирли чораларини излаб айрим партия комитетлари лавозимлар номенклатурасини белгилаб қўймоқдалар. Шу номенклатурага кирадиган ходимлар партия комитетининг розилиги билан ишга тайинланади ва озод қилинади. Коллектив бўлиб муҳокама қилиш кадрлар масаласини тўғри ҳал этишга ёрдам бериши, субъективчиликни тугатиши равшандир. Тошкент, Фарғона ва Бухородаги партия ташкилотларининг тажрибаси бу ишнинг истиқболини кўрсатиб турибди.

Партия ташкилотлари кекса кадрларнинг ҳурматини ўрнига қўйиш, уларнинг тажрибаси ва билимини ёшларга ўргатиш билан бирга умидли ёш ходимларни кўтаришга эътибор беришлари керак. Ҳамма жойда ишчанлик, ўртоқлик вазиятини вужудга келтириш, одамларга ишонч ва ҳурмат-эътиборни уларга принципиал талабчанлик билан қўшиб олиб бориш лозим. Топширилган иш учун кадрларнинг шахсий масъулиятини ошириш, уларни ҳар бир киши учун мажбурий бўлган социалистик интизом руҳида тарбиялаш бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ҳар бир ходимнинг сиёсий етуклиги ва ишчанлигидан, фазилатлари ва камчиликларидан тўла-тўкис бохабар бўлиб туришни тақозо этади. Кадрларни ўрганиш формаларидан бири уларнинг анкеталари, таржимаи ҳоллари ва улар ҳақида берилган характеристикалар билан танишишдир. Лекин, ҳарқалай ходимларни иш устида, иш натижаларига қараб ўрганиш ва шу асосда уларни тарбиялаб вояга етказиш партия ташкилотларининг асосий иш услубидир.

Одамлар, кадрлар социалистик жамиятнинг аркони давлати, суянган тоғи, бойлигидир. Шу боисдан ҳам партия ташкилотлари ва партия комитетлари ходимларни асраб-авайлаб тарбиялашлари, уларга тўғри йўл кўрсатишлари, кадрларнинг истеъдод ва имкониятлари тўла-тўкис рўёбга чиқиши учун ҳамма тадбирларни кўришлари керак.

ЗАФАР САТРЛАРИ

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги корхоналарининг меҳнатчилари маҳсулотни реализация қилиш ва материалларнинг кўпгина турларини — гипсоасбоцемент ва чўян қувурлар, дераза ойнаси, минерал момиқ, линолеум, полимер пленка ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан олдин, 21 декабрда бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Йил охиригача пландан ташқари тўрт ярим миллион сўмлик хилма-хил маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Меҳнат Қизил байроқ орденли «Узбекгидроэнергострой» трестининг коллективи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашиб, бош пудрат бўйича қурилиш-монтаж ишларининг йиллик планини муддатидан икки ҳафта олдин бажарди. Чорвоқ ГЭСида ва Тошкент ГРЭСида 460 минг киловатт янги энергетика қувватлари фойдаланишга топширилди. Уй-жойларни ишга тушириш топшириғи ҳам ортиғи билан бажарилди.

Декабрь ойининг охирига қадар яна тўрт миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш юзасидан оширилган мажбурият олинди.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

БУХОРО. (ЎзТАГ). Бундан ўн йил муқаддам худди шу куни. Газлида дастлабки кон қудуқ фойдаланишга топширилган эди. Ҳозирги вақтда орденли «Газлинефтепром» кон бошқармасининг ветерани, донгдор ишчи, Ленин ордени кавалери Аслон Бобомуродов ўша вақтда сурмазулфинни очиб, биринчи марта табиий газни Тошкентга томон юборган эди.

Ҳозирги вақтда А. Бобомуродов ва унинг ҳамкасблари Газли конида 197 қудуққа хизмат кўрсатмоқда. Улар бу йил магистрал қувурларга салкам 26 миллиард куб метр газ юбордилар. Бу эса план топшириғидан анча кўпдир. Конда ўн йил давомида жами 179 миллиард куб метр газ қазиб чиқарилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг эсдалик байроғи газчилар коллективида меҳнат шуҳратини кўрсатувчи бебаҳо ёдгорлик сифатида сақланмоқда. Газлиликлар янги беш йилликнинг биринчи йилида социалистик мусобақа илғорлари деган ўз шуҳратларини сақлаб қолдилар ва оширдилар.

Самарқанддаги «Красний двигатель» заводининг кўпгина участка ва бригадалари йиллик топшириқни муддатидан илгари адо этишди. Чапдаги суратда: корхонада биринчилар қатори планини уддалаган участка бошлиғи Раҳмонқул Ражабовни кўриб турибсиз. Ўнгдаги суратда эса. Шу шаҳардаги шойи тўқув фабрикасининг келгуси йил ҳисобига меҳнат қилаётган ишчиси Салом Сатторов.

В. Сироткин фотолари.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВнинг ЛЕНИНГРАДДА БЎЛИШИ

ЛЕНИНГРАД. 26 декабрь. (ТАСС махсус мухбири Н. Колесов). Ленинграддаги М. В. Ломоносов номли чинни идишлар заводи яқинда ўзининг 225 йиллигини нишонлади. Бадиий чинни идишлар ва фаянс буюмлар ишлаб чиқарадиган бу завод Россияда энг биринчи ва Европада энг кекса корхонадир. Рус чинни идиш усталарининг анъаналарини давом эттираётган ва ривожлантираётган бу заводдаги рассомлар ва моҳир усталарнинг маҳсулоти чет элларда ҳам машҳурдир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бугун донги кетган ана шу корхонада бўлди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар, рассомлар КПСС Марказий Комитети Бош секретарини ғоят самимий кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев чинни идишлар ишлаб чиқаришнинг технология процесслари билан, коллективнинг беш йилликдаги планлари, корхонани ривожлантириш истиқболлари билан танишди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари завод цехларида ишчилар, рассомлар, мутахассислар билан самимий суҳбат қилди ҳамда социалистик мусобақанинг уюштирилиши, меҳнат ва турмуш шароитлари билан қизиқди.

Завод директори А. С. Соколов корхонанинг тарихи тўғрисида сўзлаб берди. У айтдики, завод бадиий чинни идишлар ишлаб чиқариш учун ихтисослаштирилаётган бўлса ҳам, ўз олдига қўйилган муҳим вазифани — шу беш йилликда кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш вазифасини муваффақиятли амалга оширмоқда. Планга мувофиқ корхона шу беш йилликда 62,5 миллионта буюм тайёрлаб бериши керак. Коллектив эса 90 миллионта буюм ишлаб чиқариш режасини тузиб қўйди. Заводда эритилган кварцдан маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, бир қатор техникавий янгиликлар жорий қилинди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев завод ташкил топган биринчи йиллардан бошлаб ишлаб чиқарилган чинни идиш ва фаянс буюмлар нусхалари қўйилган музейни, шунингдек янги маҳсулотлар виставкасини бориб кўрди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ҳурматли меҳмонлар дафтарига ўз таассуротини ёзиб қолдирди.

Заводда ўртоқ Л. И. Брежнев билан биргаликда КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, Ленинград шаҳри ва областидаги партия ҳамда совет ташкилотларининг бошқа раҳбарлари ҳам бўлдилар.

Леонид Ильич Брежнев Ленинград бўйлаб сайр қилди, янги қурилиш районларини бориб кўрди. Ленинградликлар шаҳар кўчалари ва майдонларида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини самимий табрикладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев кечқурун С. М. Киров номли давлат академик опера ва балет театри спектаклида ҳозир бўлди

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — БЕШ ЙИЛЛИККА

ҚОЗОН, 26 декабрь. (ТАСС). Бугун Татаристон АССР партия активининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари республика коммунистлари билан барча меҳнаткашларининг фикрини изҳор қилиб, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездидан кейинги халқаро фаолияти тўғрисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев доклади юзасидан Пленум қабул қилган қарорни якдиллик билан маъқулладилар.

«Камгэсэнергострой» бошқармасининг дурадгор-бетончиси Ш. А. Султонов ўз нутқида қуйидагиларни айтди:

— Мен Кама автозаводи қурилишида қатнашиб, коммунистик қурилишнинг олдинги сафларида бораётганлигим билан бахтиёрман. Бизнинг бригадамиз ноябрь ойида топшириқни 122 процент бажарди. Биз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг материалларини муҳокама қилиб, «Планни ҳар куни, ҳар ҳафта, ҳар ойда бажарайлик» деган шиор остида мусобақа бошладик. Биз сўзимизнинг устидан чиқдик. Опалубкаларни ўрнатишнинг прогрессив методини қўллай бошладик, саноат корхонаси бинолари томини ёпишда янги усулларни қўлламоқдамиз. Бу чора меҳнат унумдорлигини анча ошириш имконини берди.

Ш. А. Султонов Кама автозаводи қурилишидаги барча коммунистлар, барча бинокорлар номидан республика партия активи йиғилишини ишонтириб, партия ва ҳукуматнинг Кама дарёси соҳилларида автозавод биносини қуриш ҳақидаги топшириғи белгиланган муддатда бажарилади, деди.

М. Жалил номли колхознинг сут соғувчиси Н. И. Хайруллина бундай деди:

— Колхозчиларимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми материалларини зўр эътибор билан ўрганиб чиқдилар ва жонажон Коммунистик партиямиз ер юзида тинчликни сақлаш, мамлакатимизнинг халқаро мавқеини мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини ошириш соҳасида кўп иш қилаётганлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилдилар. Бу эса қонуний фахрланиш ва шодлик туйғуларини оширади.

Биз партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш тўғрисидаги ғамхўрлигига фидокорона меҳнатимиз билан жавоб қайтарамиз. Тоғ этагидаги районимиз дон ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш планини ошириб бажарди. Ҳозирги вақтда ҳамма жойда кўклам олдидан тайёргарлик кўрилмоқда. Деҳқонлар кўкламни шай бўлиб кутиб олиш, янги беш йилликнинг иккинчи йилида янада кўпроқ ҳосил етиштиришга ҳаракат қилмоқдалар.

КПСС Татаристон область комитетининг биринчи секретари Ф. А. Табеев республиканинг шаҳар ва қишлоқларида меҳнат ғайрати авж олганлиги тўғрисида гапирди. Бир қатор корхоналарнинг коллективлари тўққизинчи беш йиллик биринчи йили планларини муддатидан анча илгари бажардилар. Мамлакатимиз қўшимча равишда кўп миқдорда нефть, каучук, полиэтилен, хилма-хил машина ва асбоблар олади.

Янги беш йилликда, деди нотиқ, Татаристоннинг экономикаси ва маданияти ғоят юксалади. Республикада саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1,7 баравар ортади. Маҳсулот ўсишининг камида 90 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришиш мўлжалланади. Татаристон автомобилсозлик республикасига айланади — Кама автозаводи ишлай бошлайди Изопрен каучуги, полиэтилен ва бошқа химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Татаристон нефтчилари беш йил мобайнида камида 506 миллион тонна «қора олтин» тайёрлайдилар.

Беш йилликда деҳқончилик маданиятини юксалтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш натижасида ялпи дон ҳосили 1 миллион 600 минг тонна ортади.

Музокараларда КПСС Қозон шаҳар комитетининг биринчи секретари Р. М. Мусин, органик синтез заводининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. П. Лушников, Набережние Челни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Р. К. Беляев, Қуйи Кама нефть-химия комбинатининг директори Н. В. Лемаев, «Татнефть» бирлашмасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. В. Валихонов, ВЛКСМ Татаристон область комитетининг биринчи секретари А. П. Василец, Қозон авиация институтининг ректори Р. Ш. Ниғматуллин ҳам сўзга чиқдилар.

Улар таъкидлаб ўтганидек, Татаристон ишчилари, колхозчилари, инженер-техник ходимлари, фан ва маданият арбоблари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини зўр мамнуният билан кутиб олдилар ва бу қарорларда партиянинг баён этилган ва мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш ҳамда халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган йўлини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Йиғилиш қатнашчилари КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин қўллаб-қувватлаб, шу гапларни айтдилар: автоном республика меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг тарихий қарорларини, тўққизинчи беш йиллик планларини муваффақиятли амалга ошириш ишига муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Татаристон партия активи йиғилиши бир овоздан қабул қилинган резолюцияда КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг КПСС тарихий XXIV съезди белгилаб берган планларни амалга оширишга қаратилган қарорларини тўла-тўкис маъқуллади, партия Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг Советлар мамлакати иқтисодий, сиёсий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги амалий фаолиятини якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Актив йиғилиши Татаристоннинг барча меҳнаткашлари социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажаришга астойдил интилаётганлигини изҳор қилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Татаристонда бўлган вақтида Набережние Челни шаҳрида бўлди. А. Н. Косигин бу ерда тўққизинчи беш йилликдаги энг йирик янги қурилишнинг асосий объектлари — Кама автомобиль заводи қандай барпо этилаётганлиги билан танишиб чиқди, ишлаб чиқариш корпуслари қурилишининг янги методлари билан қизиқди

А. Н. Косигин автозавод поселкасида янги уйларни, маиший корхоналар ва савдо корхоналарини бориб кўрди. Бинокор ишчилар, мутахассилар, партия ходимлари, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари билан суҳбат вақтида Кама автомобиль заводи ва автомобилсозлар шаҳри қурилиши суръатларини жадаллаштириш масалалари муҳокама қилинди.

А. Н. Косигин Қуйи Кама шаҳрида нефть-химия комбинатини, шина заводи қурилиш майдонини, шунингдек «Красний ключ» паррандачилик заводини бориб кўрди.

А. Н. Косигин Татаристоннинг нефть районларида бўлиб, Березов майдонида пармаланаётган қудуқларни, «Альметьевнефть» нефть-газ бошқармасида суюқ ёқилғи қазиб чиқариш ишларини кўздан кечирди. А. Н. Косигин Қозон шаҳрида Горбунов номли авиация заводида, моторсозлик ва органик синтез заводларида бўлди

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

◆ Андижон область ва шаҳар партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг сиёсий, амалий фаолиятини қизғин маъқулладилар.

◆ Хоразм область партия активининг йиғилишида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойбердиев доклад қилди.

Якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда КПСС Марказий Комитетининг ички ва ташқи сиёсати қизғин қўллаб-қувватланди.

Хоразм областининг коммунистлари ва барча меҳаткашлари Ватан қудратини бундан буён ҳам зарбдор меҳнат билан мустаҳкамлайверадилар, тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан олдин бажаришга ҳаракат қилаверадилар, деб таъкидладилар.

◆ Чуст райони партия активининг Чустда бўлиб ўтган йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини қизғин маъқулладилар. Район коммунистлари, ишчилари, колхозчилари, барча меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун мусобақани янада кенг авж олдирамиз, дейишди.

◆ Хўжайли район партия активининг йиғилишида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари ва район партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қабул қилинган қарорда йиғилиш қатнашчилари районнинг барча коммунистлари, ҳамма меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетининг ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқулладилар, тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан олдин бажаришга тайёр эканликларини айтдилар. (ЎзТАГ).

Ғалаба ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

ФОРИШ. Район чорвадорлари зафар қучдилар. Қабул пунктлари бўрдоқи боқарлардан 37288 центнер семиз гўшт қабул қилиб олди. Планнинг бажарилишига «Фориш», «Қизилқум» ва Ильич номли совхозлар катта улуш қўшдилар. Гўшт топшириш давом этмоқда.

А. ШАРИПОВ.

* * *

НАРПАЙ. Яқиндагина сут сотиш планини бажарган чорвадорлар яна бир ғалабага эришдилар. Давлатга 2374 тонна гўшт топширилиб, бу соҳадаги план ҳам ошиғи билан адо этилди. Эришилган бу муваффақиятда «Қарнаб» совхози, Калинин номли, Ленин номли, Охунбобоев номли, «Коммунизм», Киров номли колхоз бўрдоқи боқарларининг салмоқли улуши бор.

Р. РАҲИМОВ.

ПАРТИЯ ҲАЁТИ САҲИФАСИ

ҚУРИЛИШ КОММУНИСТЛАРИ

Ташкил топганидан бери аъло сифат билан ишлаётган қурилиш бошқармамизда фавқулодда ҳолат рўй берди. Марказ-14 участкасида қурилган 59-ўрта мактаб қабул комиссияси томонидан «яхши» баҳо билан қабул қилинди. Бу аҳвол бошқарма коммунистларини жиддий ташвишлантириб қўйди. Партия ташкилотининг сайёр бюро мажлисини ўтказдик. Қурилишда қатнашган коммунистларнинг кўпчилиги сўзга чиқди. Кейинги пайтда қурилиш сифати масаласига кам эътибор берилаётгани, айниқса қурилиш учун маҳсулот етказиб берадиган айрим корхоналар бу ишга совуққонлик билан қаралаётгани тўғрисида гапирдилар. Партбюро қурилиш сифатини яхшилаш ва аввалгидек унинг «аъло» даражада бўлишига эришиш ҳақида қарор қабул қилди.

Коммунистлар бошқармамиз амалга ошираётган барча ишлар учун жавобгардирлар. Улар ютуқлар учун ҳам, камчиликлар учун ҳам коллектив олдида чуқур масъулият ҳис этадилар. Партия ташкилотимиз сафида 52 коммунист бор. Ҳар бир коммунист КПСС Уставида қайд этилганидек ўзлари билан бирга ишлаётган ҳамкасбларига намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Бошқарма коллективи ўн бир ойлик қурилиш планларини муддатидан илгари бажарди. 3 миллион 684 минг сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди. Эришилган бу муваффақиятларда бошқарма коммунистларининг муносиб ҳиссаси бор.

Ҳар куни қурилиш объектларида бўлиб, ҳам прораб, ҳам партбюро секретари сифатида кишилар билан учрашаман, суҳбатлашаман, уларнинг қилаётган ишини синчиклаб ўрганаман. Менда айниқса ёш, аммо коллектив ўртасида катта обрў орттирган ғишт терувчи Ориф Боймуҳамедов яхши таассурот қолдиради. У билан кўп йиллдан бери бирга ишлаяпмиз. Интизоми, ўзига топширилган вазифани сидқидилдан бажариши ҳамда бинокорлик касбини севгани учун ҳам уста номини олган. Бригада бошлиғи, прораб ёки инженер унга у ёки бу ишни топшираркан, бу вазифани аъло даражада адо этишига шубҳа бўлмайди. Ориф Боймуҳамедов партия сафига қабул қилинмасидан аввал ҳам ҳаммага ўрнак кўрсатиб ишларди. Коммунист бўлгач, у ўзи ишига ва коллектив ишига янада чуқур масъулият билан қарайдиган бўлиб қолди. Ориф тўғри сўз ва принципиал коммунист сифатида ҳам яхши танилган.

Бошқарма коллективи ўртасида коммунист Борис Вайнтруб алоҳида обрўга эга. У бошқарма бошқарувчиси. Унинг раҳбарлик ва коммунистик фазилатларини бирма-бир санаб чиқиш қийин. Аммо шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Б. Вайнтруб меҳнатсевар, меҳрибон ва айни пайтда қаттиқ қўл ва талабчан раҳбар. У тонгда қурилиш объектларини бирма-бир айланиб, иш билан танишиб чиққачгина идорага келади. Унинг уйи ҳам, кабинети ҳам коллективнинг ҳар бир аъзоси учун ҳамма вақт очиқ. Кўп ўқийди, ҳамма янгиликлардан боҳабар. Коллектив ўртасида катта обрў орттирганлиги учун ҳам унинг сўзи бошқалар учун қонун.

Бошқарма партия ташкилотида ана шундай коммунистлар кўп. Коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи Тўлқин Самиғов яқинда олий мукофот — Ленин ордени олди. У бошчилик қилаётган бригада бошқармадаги энг илғор бригадалардан бири. Партия ташкилоти ана шу бригада аъзолари билан фахрланади. бутун коллектив улардан ўрнак олишга ҳаракат қилади. Ғишт терувчи Тоҳир Муҳаммадаминов, Эркин Мусаев, прораб Ғайрат Аъзамов ва бошқа кўплаб коммунистларнинг номини ана шулар қаторига қўйиш мумкин.

Қурилиш коммунистлари ва уларнинг обрўси ҳақида гап кетаётган экан, шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, обрў-эътибор партия билети билан бирга келмайди. У коммунистнинг турмушда ва ишда, жамоатчилик ўртасида ўзини қандай тута билиши билан ўлчанади.

Мен қуйида Абдуқаҳҳор Эшонқулов ҳақида бир неча оғиз сўз айтмоқчиман. Тўғри у иш жойида ўзини яхши тутади, планларини доим ошириб бажаради. Аммо партия ташкилотига тушган сигналда унинг «кўча хандон, уй зиндон» эканлиги маълум бўлиб қолди. А. Эшонқулов хотинига ва бошқа оила аъзоларига жуда қўпол муомалада бўлар экан. Коммунист дўстлари дастлаб унга танбеҳ беришди, у тинглади, хўп деди, аммо билганидан қолмади. Яна бир сигнал тушгач, коммунист Абдуқаҳҳор Эшонқуловнинг шахсий ишини партия бюроси мажлисида муҳокама қилдик. Унга қаттиқ виговор эълон қилинди. Дўстларнинг танбеҳи ва партия ташкилотидан олинган жазо ўз самарасини берди. А. Эшонқулов ҳозир оиласи билан бирга аҳил яшаяпти.

Бизда турли сабабларни баҳона қилиб партия топшириғи ва оммавий-сиёсий ишлардан ўзини четга оладиганлар ҳам бор. Бригада бошлиғи Йўлдош Абдуллаев сиёсий ўқиш машғулотларига мунтазам қатнашмаяпти. Александра Сичева бандлигини айтиб оммавий-сиёсий ишлардан четда қолмоқда. Аммо лоқайдлик ва пассивлик коммунистга ётдир.

Бошқарма партия ташкилоти ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш билан бирга коммунистларни тарбиялаш вазифаси билан ҳам жиддий шуғулланмоқда. Уларнинг ахлоқ-одоби, ғоявий чиниқиши партия Устави талаблари ва партия топшириқларини қандай бажараётганлиги, ўзини уйда, ишлаб чиқаришда ва жамоат ўртасида тутиши, фарзандларини қандай тарбиялаётгани каби масалалар партия бюроси мажлиси ва партия йиғилишларида кўпроқ муҳокама қилинмоқда. Ҳар бир коммунистнинг обрўси ва ғоявий етуклиги учун курашар эканмиз, айни пайтда партия ташкилотини мустаҳкамлаш, унинг жанговарлигини ошириш коллективга таъсирини кучайтириш учун курашган бўламиз.

Набижон ҲАСАНОВ,
«Главташкентстрой» 159-қурилиш трести 13-қурилиш бошқармаси партия ташкилотининг секретари.

Ҳар бир коммунист онгли сиёсий жангчи бўлмоғи, ҳар доим ва ҳамма жойда Ленин партияси аъзоси деган юксак номга муносиб бўлиши лозим.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXIV СЪЕЗДИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН РЕЗОЛЮЦИЯСИДАН.

КЕКСА КОММУНИСТ СЎЗИ

ҲАР СОҲАДА ЕТАКЧИ

Анча ёшга бориб қолдим. Турли лавозимларда — колхоз ва қишлоқ советига раис, хўжалик партия комитети секретари бўлиб ишладим. Партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишлар соҳасида бир оз тажрибам бор. Колхоз правлениеси пенсия белгилаган. Аммо умр бўйи ишлаб, меҳнатинг синггн хўжалик ҳаётига аралашмай туриб бўлмас экан. Колхоз раиси И. Туробов биз — кексаларни тўплаб, баҳолиқудрат колхоз ишларига ёрдам беришимизни илтимос қилди. Бригадаларга бириктилдик. Мен Абдулла Туробов бошлиқ бригадада ишлаяпман. Чигит экиш, ғўза парвариши, пахта йиғим-терими мавсумларида ёшларга билмаганларини ўргатдим, маслаҳат бердим, ишнинг сифатини текширдим. Кези келганида кетмон олиб сувчилик қилдим, этак тақиб пахта тердим.

Бригадамизда уруғлик пахта етиштирилади. Унинг агротехникаси жуда мураккаб. Ғўза сифатли парваришни севади. Билимини, меҳнатини аямаган деҳқонгина мўл ҳосил етиштира олади. 82 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 48 центнердан пахта хирмони кўтардик. Йиллик план ошириб бажарилди. Колхозимиз бўйича ҳосилдорлик гектар бошига 33,6 центнерга етди. Қабул пунктига салкам 8500 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Гарчи хўжалинда уруғлик пахта етиштирилган бўлса ҳам машиналар билан уч минг тонна ҳосил териб олинди. Ҳар бир машина билан терилган пахта 93 тоннаданга тўғри келди.

Колхоз партия ташкилоти ҳисобида 176 коммунист бор. Уларнинг кўпчилик қисми оддий пахтакор, механизатор ва чорвадорлардир. Коммунистлар қаерда ва қайси соҳада ишлаётганидан қатъий назар доим бошқаларга ўрнак бўлаётирлар. Масалан, ўзим ишлаётган бригадада беш коммунист бор. Абдулла Туробов тажрибали пахтакор. У ўн олти йилдан бери шу бригадага бошчилик қилмоқда. Пахтачиликни юксалтириш ишига қўшган муносиб ҳиссаси учун унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди. Бригадамиз механизатори Саъди Ботиров ҳам тажрибали касб эгаларидан. У баҳорда ер ҳайдади, чигит экди, ғўза қатор ораларига ишлов берди, кузда эса «зангори кема» рулига ўтириб пахта терди. Унинг номи колхоз «Фахрий китоби»га ёзилган.

Коммунист Уроқ Эргашев 14-бригадага бошчилик қиляпти. Аммо кузги мавсумда машина билан 2700 тонна пахта терди. Октябрь Революцияси ордени кавалери Усмон Қосимов эса ўзи бошчилик қилаётган бригадада энг аввало коммунистлар авангардлигини таъминлади. Уларнинг бригада йиллик плани ва олинган мажбуриятни ошириб бажаришда, актив иштирок этишларига эришди. Мана натижа — бригада ҳар гектар ердан давлатга 45 центнердан юқори сифатли пахта топширди.

Коммунистлар фақат ишлаб чиқаришдагина эмас, хўжалик ҳаётининг бошқа соҳаларида ҳам ўз ҳамкасбларига етакчилик қилмоқдалар. Ободончилик учун курашиш колхоз партия ташкилотининг, коммунистларнинг оталиғига олинди. Ҳозир қишлоқлар электрлаштирилди, радио узел ишлаб турибди, янги мактаблар қурилмоқда, клуб ва дала шийпонлари колхоз аъзоларининг яхши ҳордиқ чиқариш маркази бўлиб қолди.

Болта МУХТОРОВ,
Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозининг аъзоси, кекса коммунист.

СИРДАРЁ районидаги «1 Май» колхозида партия сиёсий маорифи иши намунали йўлга қўйилган. Сиёсий иқтисод тўгарагига 32 тингловчи қатнашмоқда. Унга 11 йилдан бери педагог А. Эшонқулов пропагандистлик қилмоқда. Суратда: А. Эшонқулов (чапдан биринчи) тингловчилардан М. Темиров ва И. Зиёдов билан.

Х. Бозоров фотоси.

КОММУНИСТ ЎЗ МАСЛАКДОШЛАРИ ҲАҚИДА

ИШОНЧНИ ОҚЛАЙ ДЕЙМАН

Бу унутилмас воқеа тўққиз йил аввал рўй берди. 1962 йил эди. Ўз тақдиримни улуғ Ленин партияси билан боғлашга қатъий аҳд қилдим. Партияга киришим учун уч коммунист: қуюв цехининг катта машинисти М. Килькеев, ишлаб чиқариш бўлимининг мудири М. Елекеева, бош инженер Ш. Сионов тавсиянома беришди. Корхона партия ташкилоти катта ишонч билдириб, мени партия аъзолигига кандидатликка қабул қилди. Кандидатлик муддатини ўтаганимдан кейин партия аъзолари сафига қўшилдим.

Менга билдирилган юксак ишончни қандай оқлашим мумкин? Бу ҳақда кўп ўйлардим. Оғир меҳнатдан қочмадим. Бечуқсон ишлашга берилган ҳар бир топшириқни сидқидилдан ва ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилдим. Дастлаб слесарь бўлиб ишладим, кейин катта слесарлик лавозимига кўтаришди. Коллектив орасида ҳалол меҳнатим эвазига қадр топдим. Партия ва ҳукуматимиз меҳнатимни юксак тақдирлади — Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени олишга муяссар бўлдим. Мен бу ютуққа устозимнинг оталарча ёрдами туфайли эришдим. У кишидан қандай ишлашни ўрганганлигимни гапириб беришни истардим.

Устозим ишчан, ташаббускор, талабчан, тўғри сўз, принципиал ва меҳрибон коммунист. Ўн беш йилдан бери ҳалол ишлаб келади, меҳнатдан бахт топган. Катта обрў қозонган. Сурати корхона ҳурмат тахтасидан тушмайди. Бултур Ленин юбилейи медали билан, бу йил эса Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Энг оғир ишни — қуйиш установкасини моҳирлик билан бошқариб келмоқда. Бу установка бутун корхонани ҳаракатга келтиради, уни совуқ сув билан таъминлайди. Буғ ҳолидаги бензинни суюқликка айлантириб беради.

Комбинат бўйича тўрт бригадада маҳсулот ишлаб чиқарилади. Ҳар бир бригадада икки слесарь навбатчилик қилади. Улар механизмларга кўз-қулоқ бўлиб туриши, узлуксиз ишлашини таъминлаши керак. Баъзан слесарлар улгурмай қоладилар. Бундай воқеа кўпинча кечқурунлари юз беради. Ишни тўхтатиб қўйиш ярамайди. Шундай кезда дарров Маҳмуд Исмоиловичга одам юборамиз. У кеч бўлишига қарамасдан, вақт билан ҳисоблашмай, тезда ёрдамга етиб келади. Слесарларга бир-икки соат қўллашиб юборади. Лекин бу ёрдамини бирор марта пеш қилгани йўқ.

Меҳнатсевар коммунист айниқса ремонт вақтида жон куйдириб ишлайди. Корхонадаги барча асбоб-ускунани бир ойда ремонтдан чиқариш керак. Бу осон иш эмас. Гарчи Килькеев машинист бўлса ҳам, ремонт вақтида биз уни бригадир деб биламиз. Ихтиёрига берилган беш киши билан бамаслаҳат иш юритади. Югуриб-елиб ишлайди. Бу йил ремонт даврида иккита агрегат ўрнатилди, иккита конденсатор алмаштирилди, бунда албатта устознинг хизматлари катта бўлди.

Моҳир машинист партия топшириқларини вақтида ва намунали бажаришини, коллектив ўртасида олиб бориладиган ташкилий-партиявий ишларда тўплаган тажрибасини ҳисобга олган маслакдошлари уни комбинат партия комитетининг аъзоси қилиб сайладилар. Ишчан коммунист комитет аъзоси сифатида кишилар билан ишлаш, ҳар бир янгиликни вақтида сезиб олиб, уни тезда коммунистларга етказишда партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқда. Йиғилишларда сўзга чиқиб ишдаги ютуқ ва камчиликлар ҳақида жон куйдириб, гапнинг лўндасини айтгани учун ҳам, коммунистлар унинг сўзини эътибор билан тинглайди.

Коллектив ишончини муқаддас билган устоз, ўз-ўзига доимо талабчан бўлиб, партиявий масъулиятини чуқур англай билгани учун ҳам ҳар соҳада касбдошларига шахсий ибрат кўрсатмоқда.

Қисқа қилиб айтганда, М. Килькеевнинг иш тажрибаси, шахсий намунаси, касбга бўлган меҳри ёш ишчилар учун бир мактабдир.

Менга тавсиянома берган устозимнинг ишончини оқлаш, ишда ва турмушда устозимдай бўлиш ҳаракатидаман.

Қаюмжон ПАРДАБОЕВ,
Андижон ёғ комбинати пар экстракция цехининг катта слесари.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

САМАРҚАНД, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бу ерда область партия комитетининг навбатдаги пленуми бўлди. Унда Самарқанд область халқ хўжалиги давлат плани ва область маҳаллий бюджети ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди.

Пленумда ташкилий масала ҳам кўрилди. Ўртоқ Ҳ. Ю. Аслиддинова бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан область партия комитетининг секретари ҳамда бюро аъзоси вазифасидан озод қилинди.

Ўртоқ М. У. Тоғаев область партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ҲИСОБОТ ТИНГЛАНДИ

Фарғона шаҳар партия комитети 8-қурилиш трестининг 4-қурилиш бошқармаси партия ташкилотининг коллективни ишлаб чиқариш планларини бажариш, бунёд этилаётган сунъий чарм комбинати қурилиши сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича ҳисоботини тинглади. Бошқарма партия ташкилоти кейинги даврда топширилган иш учун хўжалик раҳбарларининг масъулиятини ошириш, меҳнат интизомини яхшилаш, кадрларни танлаш ва тарбиялаш, жой-жойига қўйиш ишларига эътиборни кучайтирди.

Булар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Бошқарма қурилиш-монтаж ишлари планларини мунтазам ошириб бажармоқда.

Шаҳар партия комитети бошқарма партия ташкилоти ютуқлар билан бирга айрим камчиликларга йўл қўйиб, меҳнатни ташкил қилиш, бригадаларни қурилиш материаллари ва механизмлар билан таъминлаш, йиғма темир-бетон плиталари ва устунларини вақтида етказиб бериш ишларига етарли ғамхўрлик кўрсатмаётганини таъкидлади. Шаҳарком бу камчиликларни тугатиш ва партия ташкилоти фаолиятини янада яхшилашнинг аниқ тадбирларини белгилади.

ТАШАББУСГА КЕНГ ЙЎЛ

Наманган область партия комитети химия заводи ва уйсозлик комбинати коллективларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан белгилаган тадбирларини маъқуллаб, саноат корхоналари бошланғич партия ташкилотларига ана шу масалани партия йиғилишларида кўриб чиқишни, химиклар ва бинокорлар ташаббусини кенг ёйишни топширди.

Бошланган ташаббусни қўллаб-қувватлаш мақсадида область партия комитети саноат ишлаб чиқаришини ва қурилиш самарадорлигини ошириш масалаларига бағишлаб илмий-техника конференцияси ҳамда Наманган шаҳри ва 3 та районда техника прогресси тараққиёти бўйича тажриба алмашувига бағишлаб семинарлар ўтказишни планлаштирди. Илғор техника ва меҳнатни ташкил қилишнинг замонавий усулларини жорий этиш бўйича инженер ва техник ходимлар машғулотларини ўтказиш, тажриба ўрганиб қайтиш учун мамлакатимиздаги корхоналарга ижодий бригадалар юбориш, ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш ва шунингдек иқтисодий тежамкорликни кучайтириш бўйича қабул қилинган қарорлар ижросини текшириш учун рейдлар ўтказиш мўлжалланмоқда.

ЁШ КОММУНИСТЛАР МАКТАБИ

Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхози партия ташкилоти ҳисобида 84 коммунист бор. Улардан 12 киши партия сафига ўтган икки йил давомида қабул қилинди. Партия ташкилоти ҳисобида турувчи 20 КПСС аъзоси ёш коммунистлардир.

Колхозда партия йиғилишлари мунтазам ўтказилаётир, ҳар бир коммунист ишлаб чиқаришни ривожлантириш план-топшириқларни бажаришда фаол қатнашмоқда. Бунда айниқса доимий ҳаракатдаги ёш коммунистлар мактабининг аҳамияти катта бўлаяпти. Ёш коммунистлар мактабида 29 коммунист шуғулланмоқда.

Бироқ колхоз партия комитети КПСС сафига қабул ва ёш коммунистларни тарбиялашда баъзи камчиликларга ҳам йўл қўймоқда. Бу йил партия сафига қабул қилинганлар орасида хотин-қизлар ва комсомол аъзолари бўлмади. Ўтган икки йил давомида эса фақат бир механизаторгина КПСС сафига қабул қилинди, холос.

Пахтакор район партия комитети «Самарқанд» совхози партия комитетига мавжуд камчиликларни тугатиш ва КПСС аъзолигига доир масалаларни ҳал қилишда бўлим бошланғич партия ташкилотларига мунтазам ёрдам бериб бориш вазифасини топширди.

СЕКРЕТАРЬ НЕГА САЙЛАНМАДИ?

Шарғун ғишт заводи Сурхондарё областидаги йирик корхоналардан бири. Завод йилига 30 миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга. Мавжуд имкониятлар ҳисоб-китоб қилиниб ўтган йили ана шунча миқдорда ғишт тайёрлаш планлаштирилган эди. Бироқ план бажарилмай қолди, қурилиш ташкилотларига фақат 10 миллиондан сал ортиқроқ ғишт етказиб берилди, холос. 1971 йилнинг ўтган ўн бир ойида ҳам аҳвол ўзгармади, ғишт ишлаб чиқариш плани 83,1 процент, ноябрь ойида эса 76,9 процент бажарилди. Маҳсулотни реализация қилиш ойлик плани аранг 81,9 процентга етди.

Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ана шундай ачинарли аҳволда бўлган бу корхона 27 коммунистни бирлаштирган ўз партия ташкилотига эга. Яқинда завод партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Коммунистлар бу йиғилишга ўтган йилги қолоқлик сабаблари ва бу йилги нуқсонлар очиб ташланиб, ишдаги камчиликларни тугатиш учун зарур тадбирлар белгиланади, деган умидда келган эдилар. Бироқ, бундай бўлмади. Партия ташкилотининг секретари, корхона ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Урол Кучкелдиев «Мен сенга тегмай, сен менга тегма» қабилида қилган ва ҳаммаси бўлиб 15 минутга етар-етмас давом этган ҳисобот докладида на ишдаги камчиликлар ва на партия ташкилотининг бир йиллик фаолияти анализ қилинди. Секретарь ҳатто бундан олти ой аввал Шарғун ғишт заводига бирлашган ва коммунистлари ҳам шу корхона партия ташкилоти ҳисобига келиб қўшилган Деновдаги 18-ғишт заводи партия ташкилотининг иши ҳақида ҳам лом-мим демади.

Партия ташкилотининг қониқарсиз ишлагани аён бўлди. Бу ерда ўн икки марта партия йиғилиши ўтказилиши планлаштирилган бўлса ҳам йиғилиш атиги беш марта ўтди. Секретарь У. Кучкелдиев бунга «заводда баъзан бўлиб турадиган авариялар сабаб бўлди» деди. У ҳатто баъзи коммунистларнинг заводда ишлаб туриб шу корхона партия ташкилотининг ҳисобида турмаётгани, уларнинг неча киши эканлиги ҳақида берилган саволларга ҳам тўла жавоб бера олмади.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида иштирок этган коммунистлар савол-жавоб йўли билан ҳисобот докладида тилга олинмаган баъзи бир ишларни билиб олишга мажбур бўлишди. Аммо секретарь Урол Кучкелдиев, Ю. Тень, Н. Қурбонмуродов, М. Қосимов, В. Зоидовларнинг берган саволларини жавобсиз қолдирди.

Йиғилишда сўзга чиққан завод бош инженери Ю. Тень партия ташкилоти секретарининг фаолиятсизлигини, ўзига топширилган вазифага масъулиятсизлик билан қараганлигини қаттиқ танқид қилди. У шунингдек, завод партия ташкилотига етарли ёрдам кўрсатмаган район партия комитети адресига ҳам танқидий гаплар айтди. Ҳақиқатан ҳам район партия комитети завод партия ташкилотидаги аҳвол билан яқиндан шуғулланмади. Бу ерда партия йиғилишларининг мунтазам ўтказилмаётгани партия ўқувининг ҳақиқатда тўхтатиб қўйилгани, партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар унутиб қўйилгани билан бирор марта ҳам қизиқмади. Ҳатто ҳисобот-сайлов йиғилишига вакил бўлиб қатнашган район партия комитети ташкилий бўлимининг инструктори М. Цой ўзини меҳмон сингари тутиб ўтирди. У сўзга чиққанида ҳисобот докладида тилга олинмаган камчиликлар, партия ташкилоти ишидаги нуқсонларни таҳлил қилмади, юзаки гапириб ўтди, холос. Қуйида унинг йиғилишда айтган сўзларини айнан келтирамиз:

— Ўртоқ Кучкелдиев ҳанузгача партия йиғилишини қандай очишни ҳам билмайди. Бу ачинарли ҳол, албатта. Сиз рўйҳатда қанча коммунист бор, шулардан қанчаси йиғилишда қатнашяпти, ўзингиз қандай ишлаяпсиз — булар тўғрисида гапирмадингиз. Фақат бош механик айби билан ишчилар бекор туриб қолаётганини айтдингиз, холос. Завод коммунистлари ишига баҳо бермадингиз...

Райком вакили гарчи музокарада жуда юзаки гапирган бўлса ҳам ҳисобот доклади муҳокамаси ғоят қизғин ўтди. Коммунистлар юз хотир қилмай, ишда рўй берган барча камчиликларни дадил очиб ташлашди.

— Сўнгги олти ой давомида, — деди коммунист С. Қурбонов. — Бирор марта ҳам партия йиғилиши бўлмади. Завод иши нега оқсаётгани ҳақидаги масала йиғилишда муҳокама қилинмади. Биз бундай масъулиятсиз секретарь билан бундан кейин ишлай олмаймиз. Заводимизда комсомолга партиявий-раҳбарлик иши ҳам ёмон аҳволда. Ҳаваскорлик тўгараклари тузилмаган. Ёшлар корхонадан кетиб қолишяпти. Уларга ҳеч қандай маданий-маиший шароит яратиб берилмаган.

— Хўш, Кучкелдиев яхши ишламаган экан, бошқа коммунистлар бунга нега вақтида чора кўришмади? Нима учун камчиликлар йил давомида эмас, ҳисобот-сайлов йиғилишига келиб очиб ташланяпти. Партия ташкилотининг фаолиятсизлигига асосан ўзимиз сабаб бўляпмиз. Унга секретарь қилиб Кучкелдиевни сайлаган эканмиз, масъулият талаб қилишимиз керак эди, — деди Н. Қурбонмуродов. — Бизни айниқса ярим йил илгари шу заводга қўшилган 18-ғишт заводи коллективи иши ҳақида лом-мим дейилмагани ачинтиряпти. Бу завод коммунистлари ҳатто қаерда ҳисобда туришни ҳам билмайдилар. Денов район партия комитети суриштирганида «биз Сариосиё райони ҳисобидамиз», Сариосиё райкоми суриштирганида эса «Денов райони территориясида яшаяпмиз», деб айтмоқдалар.

Завод директори коммунист Н. Ҳакимов сўз олди. У партия ташкилотининг секретари Урол Кучкелдиевни партиявий иш билан мутлақо шуғулланмагани ва ўзига топширилган вазифага масъулиятсизлик билан қараганлиги учун танқид қилди.

Партия ишига масъулиятсизлик билан қараган, партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни ўз ҳолига ташлаб қўйган Урол Кучкелдиевнинг номзоди партия ташкилотининг янги составига киритилмади. Коммунистлар унга ишонч билдирмадилар. Урол Кучкелдиевнинг ўрнига партия ташкилотининг секретари қилиб завод бош механиги актив коммунист В. Миронов сайланди.

Сариосиё район партия комитети раҳбарлари Шарғун ғишт заводи бошланғич партия ташкилоти иш фаолиятида йўл қўйилган бу хато ва камчиликлардан жиддий хулоса чиқариб олмоқлари, камчиликларни тугатиш учун корхона партия ташкилотига яқиндан ёрдам кўрсатмоқлари керак.

А. ХАЛИЛОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НАМАНГАН КОНВЕРТЛАРИДА

ЙИЛДАН ЎЗИБ

КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган фабрикамиз коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш суръатини тезлаштириб, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида катта ютуқни қўлга киритди. Йиллик план муддатидан бир ярим ой илгари — 15 ноябрдаёқ адо этилди. Шу вақт ичида умумий қиймати 6 миллион 650 минг сўмлик 9 миллион 300 минг погонометр нотўқима материал она-Ватанга совға этилди.

Фабрикамиз ишчи-хизматчилари эришилган ғалаба билан каноатланаётгани йўқ. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, навбатдаги марраларимизни аниқ белгилаб олдик. Йил охиригача планга қўшимча равишда 900 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилишга бел боғладик. Аҳил коллективимиз ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятни ҳам узоги билан 25 декабргача бажариш учун бир ёқадан бош чиқариб астойдил меҳнат қилмоқда.

П. НАСРИДДИНОВ,
Наманган шаҳридаги нотўқима материаллар фабрикасининг директори.

ҚУРУВЧИЛАР ЗАФАРИ

Наманган область ремонт-қурилиш бошқармаси қурувчилари съезд йилида меҳнатда янги муваффақиятларга эришишга аҳд қилганлар. Шу боисдан ҳам иш илғор ва прогрессив усулда ташкил этилди. Ишлаб чиқаришга механизацияни кенг жорий қилишга алоҳида аҳамият берилди. Натижа қувончли бўлди. Йиллик топшириқ 5 ноябрда шараф билан бажарилди. Шу давр мобайнида 5 миллион сўмликдан зиёд ремонт-қурилиш ишлари бажарилди.

Д. ГОЛОВАНОВ,
бошқарма партия ташкилотининг секретари.

БЎРДОҚИЧИЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

Иш намунали ташкил этилган жойда бўрдоқичилик кони фойда экан. Масалан, Наманган районидаги Тепақўрғон бўрдоқичилик базаси йил сайин фойда олишни кўпайтирмоқда. Бу йил қўлга киритилган ютуқлар айниқса ибратли бўлди.

Гўшт етиштириш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Тайёрланган гўштнинг 80 проценти аъло сортга қабул қилинди. Бўрдоқига қўйилган моллар рационга асосан боқилганлиги учун уларнинг ҳар боши кунига 600 грамм ўрнига 850 граммдан семирмоқда.

А. ЙЎЛЧИЕВА,
база ходими.

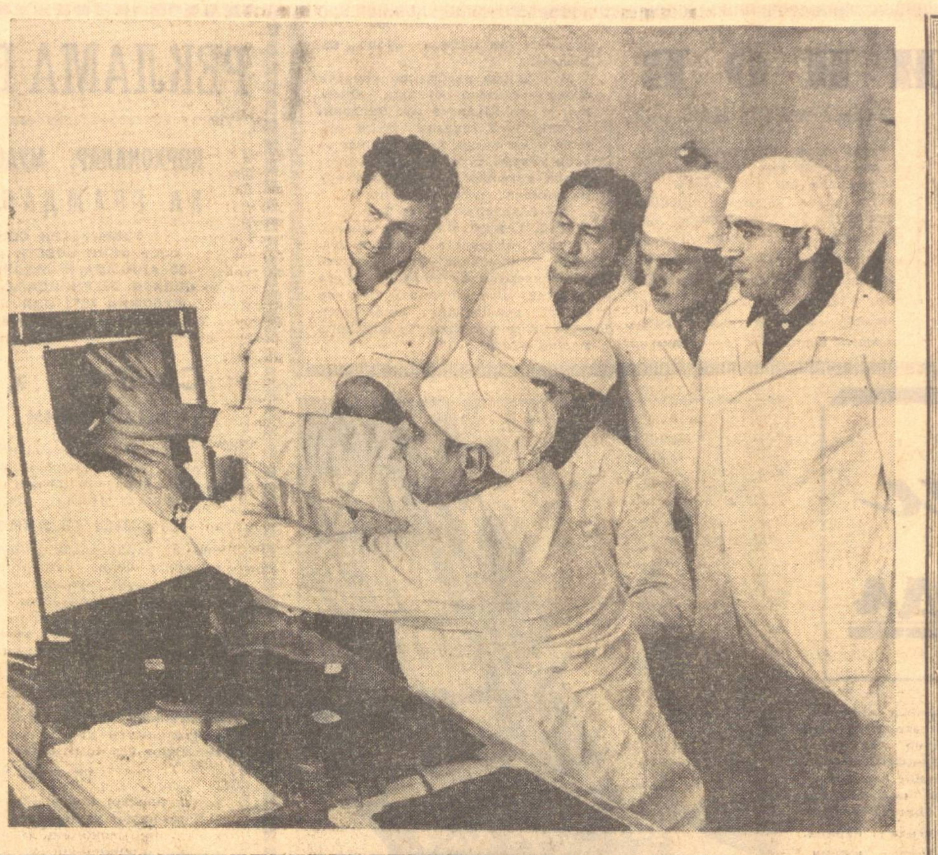

АНДИЖОНДА медицина институти клиника касалхонасининг биринчи навбати ишга туширилди. Шифохона замонавий усулда қурилган бўлиб у энг янги даволаш асбоб-ускуналари билан таъминланган. Махсус телекамера студентларга операцияни кузатиш имконини беради. Суратда: профессор И. Ибодов операция олдидан беморнинг рентген суратини кўздан кечирмоқда.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ).

КОНИ ФОЙДА

Самарқанд область Оқдарё районидаги колхозлараро бўрдоқичилик базасининг директори Қарши Бўтаев билан суҳбатлашмоқдамиз.

— База янги ташкил қилинган кезда, — дейди у, — кўп кишилар ўзига енг бўлолмаган ўзгаларга эн бўлармиди деб кулишди. Энди эса дастлабки ютуқларимизни кўриб тан беришяпти. Кўз олдингизга келтиринг. Илгари колхозлар тирик вазни 180-200 килограммлик қорамолларни гўштга топширар эди. Бу — кони зарар эди. Эндиликда база коллективи ўшандай ориқ қорамолларни қабул қилиб олиб тўқсон-юз кун боқиб тирик вазнини 300-320 килограммга етказиб гўштга топширяпти. Бу — кони фойда.

Тўғри, бу кўрсаткич ҳам талабга жавоб бермайди. Биз ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини 400-450 килограммга етказишимиз керак. Шунда янада кўпроқ иқтисодий фойда оламиз.

— Хўжалик йилини қандай якунлаяпсизлар, сўрадик директордан.

— Чорва молларни бўрдоқига боқиш ҳисобига планда кўрсатилган 25 минг сўм ўрнига 33 минг сўм соф фойда олдик. Янгидан 360 бош қорамол сиғадиган молхона қурдик. Бу келгуси ойларда бўрдоқига боқишга кўпроқ қорамолларни қўйиш имкониятини беради.

— Шунга яраша ем-хашак бўлса керак-да?

— 1500 тонна беда, 1000 тонна силос тайёрлаб қўйдик. Етарли миқдорда концентратимиз бор. Оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналар гарданига ортяпмиз. Тежамкорлик билан иш тутиш, сарфланган ҳар озуқа бирлиги ҳисобига кўпроқ гўшт олиш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш коллективимизнинг диққат марказида турибди.

— Бўрдоқига қўйилган қорамолларнинг семириши қандай?

— 1971 йилда бу борада яхши кўрсаткичга эришдик. Ҳар бош қорамол бир кеча-кундузда ўртача 650-700 грамм семирди. Лекин бу ҳали оз. Янги йилдан бошлаб бу рақамни 800-900 граммга етказиш ниятимиз бор. Янги йилда халқимизга ҳар қачонгидан кўп, баҳоси арзон, сорти юқори гўшт етказиб берамиз.

База коллективига яхши ниятларини рўёбга чиқаришларида муваффақиятлар тилаймиз.

С. ХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб область саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг меҳнатсевар коллективлари катта зафар қучдилар. Маҳсулот реализация қилиш бўйича белгиланган план муддатидан 18 кун илгари адо этилди. Қурилиш ташкилотлари эса йиллик планни 7 декабрдаёқ бажариб қўйган эдилар. Беш йилликни муддатидан илгари адо этишга аҳд қилган область саноатчилари йил охирига қадар планга қўшимча равишда 30 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, қурувчилар эса 6 миллион сўмлик қурилиш ишларини бажариш мажбуриятини олдилар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

ДАҚИҚАЛАР ҚАЙТМАЙДИ...

БЕРУНИЙ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ ВОСИЛ ҚОБУЛОВ БИЛАН «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРИНИНГ СУҲБАТИ

Восил Қобулович билан учрашиш анча қийин бўлди. Уни ҳали лабораторияда дейишади, ҳали кабинетида олимлардан бўшамайди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Восил Қобулов республикамизда Кибернетика институти ташкил этилгандан бери узлуксиз шу илмий муассасанинг директори лавозимида ишлаб келяпти. Восил ака ҳақида, у бошқараётган институтнинг ишлари ҳақида газета-журналларда кўп ёзишди, ҳали ёзишади ҳам.

Лекин бизнинг бугунги суҳбатимиз бошқача мавзуда. Мана, Янги йил ҳам кириб келяпти. Ҳозир ҳамма ўз ишига сарҳисоб қиляпти. 365 кундан иборат бир йил ичида биров зафар қучди, баъзи биров..., вақтини бой берди. Восил Қобулович билан бу галги суҳбатимиз худди шу ҳақда. Яъни, вақт ҳақида, инсон умри ҳақида.

— Восил Қобулович, вақт ҳақида айни сизнинг фикрларингизни билмоқчи бўлганимиз бежиз эмас. Сиз бошқараётган институтдаги замонавий электрон-ҳисоблаш машиналари бир минутда миллион операцияни бажариб, халқ хўжалигини юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшаётир. Вақтнинг моҳияти, мазмуни ўзгариб кетганлигини мана шу кичик мисолдан ҳам билсак бўлади. Лекин ҳарқалай, суҳбатни ота-боболаримизнинг доно таъбиридан бошласак. Улар умрни оқар сув дейишади...

— Бунда чуқур маъно бор. Чиндан ҳам умримизни бир чўтга солиб кўрайлик-чи? 365 кунни 50 га кўпайтирсак — борйўғи 18.250 кун бўлар экан. Мен кишиларнинг ўртача онгли умрини 50 йил деб оляпман. Атиги 18.250 кун! Шуларни ўйласанг, бирдан ўқимаган китобингга муккадан кетгинг, доим «эрта қиларман» деб судраб келаётган юмушингга тўсатдан қўл ургинг келиб қолади. Ўй суриб кетасан: эҳ, умр шунчалик қисқами, шунчалик тез ўтяптими? Кўз очиб-юмгунингча сочингга оқ оралабди, куч-қувват ҳам бурунгидай эмас. Ана шунда кўп нарсаларни эслаб туриб, «аттанг, кечикибман», дейсан, киши. Ҳатто яқингинада ҳам агар астойдил хоҳласанг учувчи ёки механизатор, донгдор ишчи ёки олим бўлишинг мумкин эди. Яқингинада!

— Менимча, бу гапларнинг сизга алоқаси йўқ. Шундай эмасми?

— Алоқаси бор-да. Менга кўпинча савол беришади: ахир, қанча ишлаш мумкин, деб? Мен: тўхтовсиз ишлаш керак! дунёдан кўз юмгунча меҳнат қилиш керак, деб айтаман. Чунки ҳамма нарсани топиб бўлади-ю, аммо бекорга кетган вақтни топиб бўлмайди. Қори акани — Қориниёзий домлани олинг. Столининг устида битмаган иши қолди! Лекин ўзи кетса ҳам ардоқли номи қолди. Булар шунчаки дабдабали сўзлар эмас. Асло! Бунинг мағзини чақиш керак. Биз куч-қувват ва имкониятларимизни рўёбга чиқаришни мақсад қилиб олишимиз зарур. Инсоннинг имкониятлари эса чексиз.

Аммо меҳнат қилишни ҳам билиш керак, унинг ҳам ўзига яраша мароми, усуллари бор. Академик В. А. Обручев ёзганидек, меҳнатнинг самарадорлиги — изчиллик, ўз-ўзига талабчанлик ва ижодий ишга эҳтиросли муҳаббатдан ташкил топади. Менимча, агар бир ишдан кейин тўхтовсиз бошқа ишни давом эттирсангиз — сиз ўз-ўзидан дам олган бўласиз. Владимир Ильич Ленин мутолаа пайтида китоб турларини ўзгартириш билан дам олар эди. Лев Толстой эса оғир ижодий ишдан сўнг роса мирикиб ер чопарди, шунчаки ҳавас учун эмас, худди уста деҳқонлардек тер тўкиб ишларди. Меҳнат де- [illegible] ўзим қилдим деса — бекор айтибди. Ҳар қандай истеъдод эгаси ҳам, ўзи хоҳласа-хоҳламаса, кимнингдир меросхўри, кимнингдир шогирди, кимнингдир устози. Аввало, у ўзигача яратилган меросни ўрганади. Кейин шу яратилган илм хазинасига ўз улушини қўшади. Буюк олим Исаак Ньютоннинг «Агар мен бошқаларга нисбатан узоқни кўрган эканман, бунинг боиси шундаки, мен алп одамлар елкасига таянган эдим», деган гаплари бежиз айтилмаган, албатта. Демак, ҳақиқий олим учун инсониятнинг илм омборига қанча дон тўкиб кетиши муҳимроқдир.

— Аммо фанда йирик кашфиёт осонликча яратилмаса керак.

— Албатта. Олимни олим қиладиган яна бир нарса — изчиллик. Тасаввур қилинг: инсон умрини жўшқин дарё деб фараз қилсак, ижодкор одам қайиқда юқорига сузиб бораётган кишини эслатади. Маълумки, фан йўли — машаққатлар, қийинчиликлар йўли. Унда каромат кўрсатиш учун катта ирода керак. Қайиқда сузиб кетаётган киши бир дақиқагина эшкакни бўш қўйса, оқим уни орқага суриб кетади. Фандаги изчиллик ҳам худди шу эшкакнинг вазифасини ўтайди.

— Восил Қобулович, ирода деганда сиз нимани тасаввур қиласиз?

— Ирода билан вақт тўғридан-тўғри алоқадор нарсалардир. Диалектик материализм фани ҳар қандай мураккаб ҳодиса, жараённи таҳлил қилаётганда унинг бош масаласини, ҳал қилувчи хусусиятини ажратиб олиш керак, деб таълим беради. «Қобилият — билиш» бирлигида эса бош масала — билишдир. Узлуксиз меҳнат қилмай, билмай ва тарбияланмай, қийинчиликларни енгмай туриб, яъни иродани ишга солмай туриб, ҳатто энг қобилиятли шахслар ҳам истеъдодли шахс даражасига кўтарила олмаганлар. Бу ўринда менга ҳали-ҳали Николай Островскийнинг сиймоси кучли таъсир қилади. Урушда оғир яраланган Островский аввал юролмай, кейин кўзи кўр бўлиб қолади, қолган умри тўшакда ўтади. Аммо бу даҳшатли фожиа Островский иродасини буколмайди. У ҳаётини янгитдан бошлайди. У ёзувчи бўлмоқликни ният қилади. Яъни, умрида шуғулланмаган ишга қўл уради. У оғир жисмоний ва маънавий азоблар гирдобида эди, ёруғ дунёни кўришдан маҳрум бўлиб, фақат ўз хотиралари асосида иш бошлайди. Жисмоний жиҳатдан бутун борини йўқотгани билан ёшлигининг жўшқин қуввати, ўз партияси ва халқига нима биландир ёрдам беришдек буюк эътиқодини тўла сақлаб қололган эди. У ўз олдига қўйган ниятига етди. Ёзувчи бўлди. Ёзувчи бўлганда ҳам чинакам истеъдод эгаси, совет ёшлари ва дунёдаги кўплаб мамлакат ёшлари дунёқарашининг шаклланишига катта таъсир кўрсатган ва кўрсатиб келаётган буюк адибга айланди.

Қисқаси, ҳар қандай қобилият, истеъдоднинг отаси — меҳнат. Меҳнатсеварлик, чинакам [illegible] даргоҳига эндигина қадам қўйиб келишяпти.

Айниқса, илмда аниқ белгиланган режа бўлиши, илмий ходим ўз фаолиятини қатъий планлаштириб олиши керак. Фанда кундалик фикр ва илмий натижаларни ўша куниёқ қайд этиб бориш жуда муҳимдир, чунки кунлар ўтиши билан у натижалар ёддан кўтарилиб кетади. Биз институт ходимларининг ҳар биридан шахсий план, йил охирида эса шу план асосида келиб чиққан илмий ҳисобот талаб қиламиз. Шунга қараб ҳар бир ходим фаолиятига баҳо берамиз. Мавзу бўйича илмий ҳисоботлар ана шу хусусий ҳисоботлардан мужассамлашади. Баъзи ёш ходимлар бундай системага дастлаб кўниколмай қийналадилар, бир хиллари эса чидаш беролмай кетиб ҳам қолади.

Лекин начора!? Фаннинг бўлган-тургани шу. Ёш йигит ёки қиз ўз хаёлида энг яхши ниятларни ҳоҳлаганча ўйлайвериши мумкин. Бироқ асосий масала — уни амалга ошириш.

Яна шундай ёшлар ҳам борки, улар гўё ёшликни бир умрга сотиб олгандай бамайлихотир юришади. Ахир, куни кечагина биз ҳам ёш эдик, яқингинада бола эдик...

— Дам олиш ҳақида ҳеч нарса демадингиз?..

— Юқорида бироз тўхталдик. Ҳар қалай, бир суткада 24 соат ишлайдиган одам йўқ. Сабот билан меҳнат қилиш ўринли дам олишга зид эмас. Лекин дам олиш маишатпарастликка айланиб кетса, натижаси ёмон бўлиши турган гап. Дам олишда ҳам маълум система керак. Бу ерда мен «актив дам олиш» деган терминни эслатиб ўтмоқчиман. Бунинг маъноси шуки, киши ҳам дам олсин, ҳам шу жараёнда унинг онги, маънавий дунёси яна бир қадар юқорига кўтарилсин.

— Биз ҳозиргача вақт ҳақида умумийроқ, фалсафийроқ тарзда гаплашдик. Восил Қобулович, мумкин бўлса, конкретроқ фикрларингизни эшитсак.

— Вақт — чиндан ҳам кенг фалсафий тушунча. Конкрет нимани айтиш мумкин? Масалан дейлик, саноқли дақиқалар ичида самолёт самога шўнғиб кетди. Автомат-станок секунд стрелкаси атиги бир айланиб чиққунча ўнлаб деталларни тахт қилиб қўйди... Йилларга эмас, ҳатто суткага солиштирганда жуда оз кўринувчи вақт ичида шунчалик катта, аҳамияти зўр ишлар қилиняпти. Бир кишига бир суткада актив фаолият учун ўртача ҳисоблаганда 1000 минут вақт «берилади». Бу — тенгсиз бойлик аслида! КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни янада яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликни ошириш тўғрисидаги Хатида шундай рақамлар келтирилган эди: бир минутда мамлакатимизда 16 минг метр газлама, 1200 жуфт пойафзал, юзлаб тонна металл ва цемент, юз тоннадан ортиқ минерал ўғит ва бир неча миллион сўмлик бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилар экан. Менинг назаримда бу рақамлар шунинг учун аниқ келтириб ўтилдики, биз ҳаммамиз — колхозчи ё олиммизми, министр ёки ишчимизми, технолог ёки партия ташкилотининг секретаримизми — ҳар биримиз вақтнинг қанчалик қайтариб бўлмас бойлик эканлигини, уни йўқотсак жамиятимизга қанчалик зарар келтиришимизни янада чуқурроқ ҳис этиб олишимиз мумкин.

Ҳозирги пайтда партиямизнинг, бутун халқимизнинг яратувчилик меҳнати ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама ошириш, суръатни кучайтириш, интизомни мустаҳкамлашга қаратилган. Социализм кишиларнинг жисмоний ва маънавий имкониятларига кенг йўл очиб берди. Қисқа вақт ичида мислсиз ютуқларга эришганимизнинг боиси ҳам ана шунда. Бизнинг тузумимиз эндиги кунда тарихнинг карвонбошиси. Чунки суръатда, тезликда биз олдиндамиз. Суръат, тезлик эса — [illegible] Хурсанд бўлмасак, бугунги камчилигимизни эртага тузатиш учун нима қилмоқчимиз?

Хуллас, минутлар абадийликка аёвсиз чопиб кетаверади. Дақиқалар ҳеч қачон қайтмайди, дўстлар!

Суҳбатни ёзиб олувчи Ўктам УСМОНОВ.

ҲАЁТ ВА ШЕЪР

(ҲАВАСКОРЛАР ИЖОДИНИ ЎҚИБ)

Ҳар бир дақиқасида не-не мўъжизалар яратилаётган бизнинг давримиз қайси ижодкорнинг дилини тўлқинлантирмайди дейсиз. Поёнсиз мамлакатимизда юз бераётган ажойиб ўзгаришларчи! Қайси қаламкаш бу мавзуда қалам тебратмаган!

Ҳа, ҳаёт мавзуга, илҳомбахш мавзуларга тўла. «Совет Ўзбекистони» газетасига келаётган даста-даста шеър ва ҳикояларда ҳам ана шу яратувчи давр, Социалистик Ватанимиздаги оламшумул воқеалар, меҳнат аҳлининг фидокорлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

Булар орасида дўстлик, Ватан ва меҳнат ҳақидаги шеърлар ҳам кўп. Номлари матбуот саҳифасида кўриниб турадиган **С. Дилмуродов, Ю. Ҳузурий, У. Қўлдош, Ж. Сувонқуловлар**нинг илиқ, кўнгилга яқин шеърлари кишини мамнун қилади. Улар ўз назмларида жонажон ўлка ва унинг ютуқлари, тўкин-сочин куз, «оқ олтин» бунёдкорлари, чўл баҳодирларини меҳр билан куйлайдилар. Шуниси қувонарлики, уларнинг шеърларида кишининг эсида қоладиган, ялт этган фикрлар, оригинал шеърий сатрлар бор.

Б. Эшязов, А. Ғаниев, М. Муҳсинов, Р. Мамадалиев, Р. Юнусалиев, М. Мамадалиев, А. Самадов, Е. Султонов, А. Иброҳимов, С. Воҳидов каби ҳаваскорлар ҳам редакцияга шеър йўллашган. Бу авторлар ҳақида шуни айтиш керакки, улар шеърият техникасидан дуруст хабардор бўлишса ҳам машқларида умумийлик, қуруқ баёнчилик, дидактизм, ҳис ва мазмуннинг қашшоқлиги, ҳаммага маълум бўлган фикрларни такрорлаш каби қусурлар кўзга ташланади. Бундай шеърлар ўз-ўзидан маълумки, ўқувчи талабини қондира олмайди.

Кўп ёшлар севги ҳақида ёзишади. Тўғри, севги ҳам қадимий, ҳам ҳамиша навқирон мавзу. Лекин бу темада шеър ёзганда эски гаплар ва кечинмаларни такрорламаслик, замон ва замондошлар руҳини бериш, ёшларимизнинг оптимистик ва романтик ҳаётларини, уларнинг ҳис ва орзуларини ўзига хос овозда тасвирлаб бериш лозим. Ҳолбуки, биз кўп машқларда бу фазилатларни кўрмаймиз.

Айрим ҳаваскорларнинг машқларида эса тушкунлик кайфиятлари сезилади. Масалан, шеърда ошиқ маъшуқа висолига етиш учун интилади, азият чекади, аммо орзусига етолмагач, умидсизликка тушиб, оҳ-воҳ қилади. Чунончи **А. Ғанизода** «Топишмоқ» шеърида:

Лекин жабру ситам не
сабабдан, дилнавоз?
Жамолинг кўрсатгил, розиман
сўнг бўлсам адо, —

дея фарёд чекади. Ёрнинг жамолини кўргандан кейин адо бўлиш... бу қанчалар эски, классик шоирлар томонидан айтилган поэтик ташбеҳлар...

Ш. Қурбоновнинг машқларида қуйидагича тўртликка дуч келамиз:

Бу қалбим ногирон этдинг,
Ёш умрим сен хазон қилдинг,
Қилиб туҳматларингни кўп,
Бир умрга бенаво этдинг.

Шу савиядаги ҳаваскорнинг диди ғоят ўткир ўқувчига манзур бўладиган бирор нарса ёзиши амри маҳол. Бундан ташқари, севги ҳақида шеър ёзиш фақат ёндим-куйдим деган гаплар атрофида бўлмайди, бу мавзунинг жуда катта ижтимоий маъноси борлигини унутмаслик лозим.

Неча ўнлаб шеърий машқлардан эса, уларнинг авторлари ҳали шеърият қонун-қоидасини билиш у ёқда турсин, баъзи сўзларни ҳам грамматик жиҳатдан тўғри ёза олмасликлари кўриниб турибди. Хўш, шундай бўлгач, бу хил машқларни умуман шеър деб бўлармикан? Биз **Қ. Раззоқов, Б. Фармонов, М. Бобораҳимов, А. Ҳамидов, О. Мамажонов, О. Чаққонова, Қ. Умаров, Р. Очилов, Ғ. Абдуллаев, Ғ. Отажонов, С. Саидов, А. Пардаев, Қ. Муродов** сингари яна неча ўнлаб ҳаваскорларнинг машқларини ўқиганда худди шундай хулосага келдик. Бу машқларнинг тили ғоят қашшоқ, уларда бирорта образли гапни учратиш маҳол. Бу ҳаваскорлар ҳам тилимиз хазинасидан бебаҳрага ўхшайдилар.

М. Муҳсинов «Қаҳрамоннинг даласи» шеърида мана, нималар деб ёзади:

Чевар қиз Хайриса,
Юз эллик терди роса,
Қолишмайди Шарифа:
Икки юз менга нима?

70 мисралик бу «шеър» ана шундай ҳис-туйғусиз, чалакам, чатти жумлалардан ташкил топган.

Шеър ёзиш учун қўлга қалам олган ҳаваскор шуни унутмаслиги керакки, ҳозирги ўқувчи юксак дидли, онгли, талабчан ва билимдондир. Шеъриятимиз ҳам юқори чўққига кўтарилган. Янги фикр айтиш, ўзига хос поэтик услуб қўллаш, бадиий воситаларнинг янгилиги, ҳис ва туйғуларнинг нозик ва теранлиги, мазмуннинг чуқурлиги, юксак романтизм, майин лиризм, реалистик бўёқларнинг мўллиги поэзиямизнинг мезони бўлиб қолди. Худди шу даражадаги шеърлар яратмоқ учун ҳаваскорлар тинмай ўқиш, изланиш, меҳнат қилиш лозимлигини ёддан чиқармасликлари керак.

Шу ўринда ҳаваскорларга ҳурматли адибимиз, марҳум Абдулла Қаҳҳорнинг сўзларини эслатиб ўтмоқчимиз: «Заруратсиз, ички дардсиз, эҳтироссиз ёзилган асар ўлик бўлади. Бундоқ асарга ҳеч қанақа ғоя, муҳим мавзу жон киргизолмайди».

М. МАЪМУРОВ,
аспирант.

ГРИПП ВА АСАБ

Шифокор минбари

Грипп биринчи навбатда асаб системасига, айниқса, бош мияга таъсир этади. Гриппнинг кўпгина белгилари — қувватсизлик, қўл, оёқ, бел ва бошқа аъзоларнинг оғриши, кўнгил озиши, бош оғриғи, кўп терлаш, аксириш, кўз ва бурундан сув келиши ва бошқалар гриппнинг асаб системасига, айниқса, вегетатив асаб системасига таъсири натижасида рўй беради. Бу белгилар вирус таъсири пасайганда, асаб ҳужайралари функцияси тузалганда бутунлай йўқолади.

Айрим ҳолларда асаб системасининг оғир зарарланиши ҳам рўй беради. Бу кўпинча гриппнинг A^1 ва A^2 турлари билан оғриганда кўпроқ пайдо бўлади. 1957 йилда Тошкентда A^2 гриппи эпидемияси тарқалган эди. Ўшанда биз илмий-текширув ишлари олиб бордик.

Грипп билан оғриганда асаб системасининг ҳамма аъзолари зарарланиши мумкин. Бир хил шахсларда маълум сабабларга кўра, фақат периферик асаб системаси, бошқаларда эса фақат марказий асаб системаси зарарланади.

Марказий асаб системасида кўпинча яллиғланиш жараёни бош мия, орқа мия ёки уларни ўраб турувчи пардаларда рўй бериши мумкин.

Агар яллиғланиш жараёни бош мия пардаларида рўй берса менингит пайдо бўлади. Грипп менингитининг бошланишидан дарак берувчи белгиларга бош оғриғининг кучайиши, тўхтовсиз кўнгил айниш, тез-тез қайт қилиш киради. Бош оғриғи, асосан, энса ва бўйинда кучайиб, кўз косасида ҳам оғриқ пайдо бўлади. Сўнг бўйин қотиши юз беради. Агар вақтида олди олинмаса, тез орада бундан ҳам оғирроқ белгилар пайдо бўлиши мумкин. Грипп менингитининг юқорида айтилган белгилари пайдо бўлиши биланоқ зудлик билан врач-невропотологга мурожаат қилинса, касалликни асорат қолдирмайдиган даврида тўхтатиш мумкин бўлади.

Грипп таъсирида бош мия зарарланса, ҳар хил қолдиқлар пайдо бўлади. Грипп билан оғриган киши касалликни оёқ устида ўтказаётган бир пайтда ёки ундан бир неча кун ўтгандан сўнг тўсатдан аҳволи оғирлашиши мумкин. Юрак тез-тез ура бошлайди, гўё кўкрак қафасига сиғмай отилиб чиқаётганга ўхшайди, нафас бўғилади, ҳаво етишмайди, тана безгакдаги каби қалтирай бошлайди. Сўнг совуқ тер босади, танада қувват бутунлай йўқолади, у ёнбошдан-бу ёнбошга ағдарилиш, қўлни кўтаришга ҳам ҳол келмай қолади. Бу хуруж бир неча минут, ҳатто бир неча соатгача давом этади. Ҳар бир хуруждан сўнг беморлар бир неча кунгача ўзига келолмай юрадилар. Айрим вақтларда бундай хуруж ҳар куни тутади ёки бир кунда бир неча марта такрорланади.

Шуни эсда тутиш керакки, асаб қолдиқлари айрим вақтларда беморнинг ўзига ҳам боғлиқ бўлади. Чунки бу қолдиқлар, асосан, беморнинг қатъий кун тартибига эътибор бермаганлигидан ва тўла даволанмаганлигидан келиб чиқади. Уч кун вақтдан ютаман деб, гриппни оёқ устида ўтказган бемор икки-уч йиллаб ишдан чиқади. Грипп туфайли пайдо бўлувчи неврологик қолдиқлар хилма-хил ва жуда мураккаб бўлиб, уларнинг ҳаммаси тўғрисида батафсил тўхтай олмаймиз.

Аммо фурсатдан фойдаланиб яна бир муҳим масала тўғрисида тўхталиб ўтмоқчимиз. Бизнинг ТошМИ клиникаси профессорлари, ассистентлари ва врачлари кузатувида бош мия ва унинг пардалари яллиғланиши билан оғриган, лекин ҳозирги вақтда соғ-саломат ўз вазифаларини бажариб юрган бир неча юзлаб кишилар бир вақтлар даво топган эдилар. Уларнинг ҳар бири билан ўз вақтида суҳбат қилинган бўлса ҳам яна таъкидлаб ўтмоқчиманки, грипп касаллиги тузалаётган ёки батамом тузалиб кетган менингит ёки менингоэнцефалит билан оғриган кишиларда шу касални қайтадан қўзғатиши мумкин. Бундай кишилар грипп билан оғриганда режим сақлаш ва даволанишдан ташқари врач-невропатолог кўригидан ўтиши зарур.

Ҳозирги вақтда медицина фани гриппнинг асаб системасида қолдирган асоратига қарши курашда катта тажрибага, фойдали дори-дармонларга эга. Лекин бу касалликнинг азобини тортиб, ойлаб ва йиллаб даволанишдан кўра, грипп эпидемияси вақтида ундан сақланиш тадбирларини кўриш, касал юқиб қолганда эса уч-тўрт кун режим сақлаб, керакли қисқа муддатли даво қабул қилиш қанчалик афзал эканлигини сизларга тушунтириш энди ортиқчадир, деб ўйлайман.

Н. МАЖИДОВ,
профессор.

СПОРТ

БИРИНЧИ СИНОВ

Ўрта Осиёда ягона «Спартак» хоккей командаси мавсумга қизғин ҳозирлик кўраётган кезлар ёш фигурачилар мактабига қабул қилиш бошланганди. Ўшандан бери саноқли ойлар ўтди. Бугунги кунда фигурали учиш бўйича республика болалар спорт мактабида 160 дан зиёд ёшлар музда рақс тушиш сирларини зўр иштиёқ билан ўрганмоқдалар.

— Умуман тошкентлик бўлажак фигурачилардан мамнунмиз, — дейди мактаб директори Г. Джорджоладзе. — Машғулотларнинг дастлабки пайтлари музда тўғри уча билиш машқларига кўпроқ эътибор бердик. Икки ойдан кейин талабаларимизни биринчи марта кўрикдан ўтказиб, группаларга бўлдик.

— Ёш спортчиларнинг фигурали учишдаги қобилиятлари, ҳаракатларни ўзлаштиришлари қандай?

— Энг муҳими болалар ўзларини муз майдонида эркин ҳис этишяпти, — жавоб беради мактабнинг бош тренери, биринчи тоифадаги судья А. Трушков. Афтидан, ҳафтасига уч марта машқ ўтказиш камлик қилаётган кўринади. Яқинда саралаш ўйинлари ўтказиб, кучли 20 спортчидан мактаб терма командаси туздик. Команда икки кичик группага бўлинган. Кучлилар орасида Нодир Қурбонов, Мария Кушнарова, Игорь Никифоров ва Назима Бобохоноваларнинг номини тилга олиш арзигулик. Ҳамма спортчиларимизнинг ёши 5-10 дан ошмайди.

Ўтган куни марказий «Юбилей» спорт саройи яна гавжумлашди. Тошкентлик ёш фигурачилар биринчи марта жиддий синовдан ўтишди. Ўз ўғил-қизларининг музда конки суришларини томоша қилиш учун ота-оналар ҳам келишган. Тошкентлик тенгқурларининг ўйинини кўриш ва ўзаро тажриба алмашиш учун «Труд» жамияти вакиллари — омсклик болалар ҳам меҳмон бўлиб келишибди.

Мусобақани разрядсиз спортчи болалар бошлаб беришди. Омсклик Игорь Шувалов муз майдонига чиқади. У гавдани тўғри тутиш, ярим ҳалқа ҳосил қилиш ва осон ўтириб туриш каби ҳаракатларни намойиш қилди. Мусобақани зимдан кузатиб ўтирган 5 судья баҳолайди: 3, 6; 3, 2; 3, 5; 3, 2; 3, 1. мезбон Муслим Саттtorовнинг чиқиши ҳам чакки бўлмади. Бу группада биринчиликни меҳмонлардан А. Некрасов қўлга киритди. Шундай қилиб, биринчи синов тошкентлик спортчилар учун ўзига хос тажриба алмашиш машқи бўлди.

АХБОРОТ

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

БОБО КАСБ

Жоме ёдгорлиги яна қаддини ростлаяпти. Икки йилдирки Андижондаги бу қадимий меъморчилик санъати намунасига қайта сайқал берилмоқда. Тиклаш ишларида маҳаллий бинокор усталар маҳорат кўрсатишаётир. Улар орасида ғишт терувчилар бригадири Мўйдинжон Юсуповнинг иши диққатга сазовор. Мўйдинжоннинг бобоси ҳам уста меъмор бўлган. Ҳамкасблари меъморчиликка ҳавас қўйган бригадирларини ҳурмат қилишларининг боиси ҳам шунда. Ёш меъмор Жоменинг тикланаётганидан қувонса, ўз бобоси қўли билан бу ерда терилган ва йиллар давомида нураган ғиштларни алмаштираётганидан фахрланади.

Т. РАЖАБОВ.

УРАЛЛИКЛАР БАҲРАМАНД

Свердловсклик ишчилар билан фарғоналик колхозчилар ҳамкорлигини Урoқ ва Болға иттифоқининг ажойиб ибрати деса арзигулик. Охунбобоев районидаги «Шарқ юлдузи» колхози билан Меҳнат Қизил Байроқ орденли юқори Исеген металлургия заводи ишчилари ўртасида ўзаро алоқа ўрнатилганига кўп бўлгани йўқ. Лекин, колхозчилар биланураллик ишчилар ҳар томонлама мусобақани йўлга қўйиб олишган. Улар бир-бирларига меҳмон бўлиб ҳам туришади. Ўзаро келишиб кўмаклашишлари ишчиларга ҳам, деҳқонларга ҳам қўл келяпти.

Ўтган йили металлурглар пахтакорларга 50 минг дона черепица, токарлик станоги, автоген, ўн тонна тунука, қирқ тўққиз кубометр тахта, фанер ва бошқа қурилиш материаллари юборишган эди. Ўз навбатида ёз неъматларидан 16 тонна пиёз, 22 тонна узум ортилган вагонлар Фарғонадан Свердловскка йўл олди. Колхозчилар бу йил ҳам ҳимматларини аяшмади. Металлурглар 30 тонна сара пиёз ва қуёшда тобланган 12 тонна узумдан баҳраманд бўлишди.

А. МАДРАҲИМОВ.

ЗАМОНАВИЙ ОМБОРЛАР

Бугунги кунда минг-минглаб пуд ғаллани замонавий усулда қурилган омборлар ва тегирмонларсиз тасаввур этиш қийин. Республика Қурилиш министрлигига қарашли «Спецэлеваторельстрой» тресги қурувчилари ана шундай йирик омборлардан иккитасини фойдаланишга топширишди. Омборнинг Намангандагисига 13 минг 700 тонна дон тўпланса, Самарқанддагиси 10 минг тоннага мўлжалланган. Мазкур трест азаматлари бригадаларга бўлинган ҳолда Қаршида 33 минг тонналик омборхонани, Жиззахда ҳар куни 240 тонна ун, Қўқонда кунига 200 тонна турли озуқа ишлаб чиқарадиган тегирмон ва завод биноларини пардозлаш ишларини тугатиш арафасида турушибди.

М. СУЛТОНОВ.

УЧ ЭГИЗАК ЎҒИЛ

Мирзақул акани ҳамкасблари — шоферлар даврага олиб қолишди.

— Табриклаймиз!...

— Нима, уйдан хабар келдими?

— Ҳа-да. бирданига уч фарзанд, яна ҳаммаси ўғил-а!

Мирзақул ака дўстларининг сўзини ҳазилга йўймоқчи бўлди-ю лекин. юраги ҳапқириб кетди. Ростдан ҳам унинг умр йўлдоши Ойимхон эгизак кўрганди.

Энди Сирдарё область Боёвут районидаги 71-автобаза шофёрининг уйи тағин ҳам гавжумлашадиган бўлди. Унинг тўрт фарзанди бир йўла етти нафарга етди.

К. АБДУКУНДУЗОВ.

ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРДА

СССР МАОРИФ ХОДИМЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МИСР АРАБ РЕСПУБЛИКАСИДА

ҚОҲИРА. 26 декабрь. (ТАСС). Миср Араб Республикаси бош министри Маҳмуд Фавзий кеча Қоҳирада Ўзбекистон ССР маориф министри С. Шермуҳамедов бошчилигидаги СССР маориф ходимлари делегациясини қабул қилди.

Миср Араб Республикаси бош министри суҳбат вақтида халқ маорифини уюштиришда Совет Иттифоқининг бой тажрибасини ўрганиш ва қўлланишга зўр эътибор бераётганлигини таъкидлади.

Совет делгацияси Қоҳира ва Искандариядаги мактабларни ҳамда олий ўқув юртларини бориб кўрди. Делегация ўқитувчилар ва жамоатчилик вакиллари билан учрашди, алоқа ўрнатиш ва халқ маорифи соҳасидаги иш тажрибаларини айрбошлаш программасини кенгайтириш тўғрисида маданият ва ахборот министрлигининг ходимлари билан музокара олиб борди.

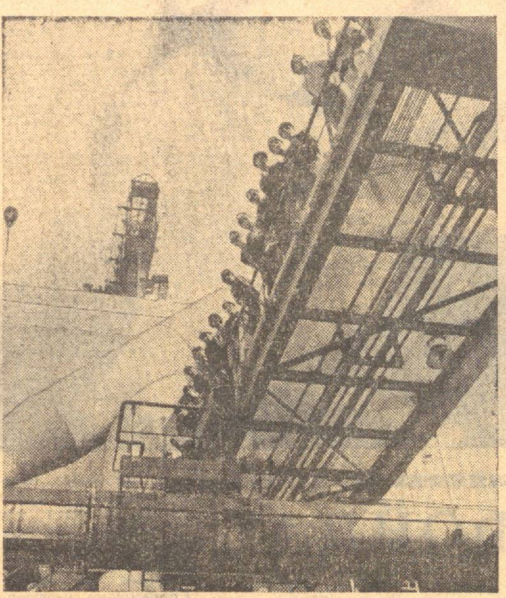

ЖАЗОИР. Аннаби яқинида қурилаётган металлургия комбинати — Жазоир Халқ Демократик Республикаси индустриал келажагининг рамзидир. Комбинат қатор мамлакатлар, шу жумладан Совет Иттифоқининг ҳамкорлигида қурилаётир. Суратда: пўлат қуйиш цехининг кўриниши.

В. Кошевой (ТАСС фотоси).

*

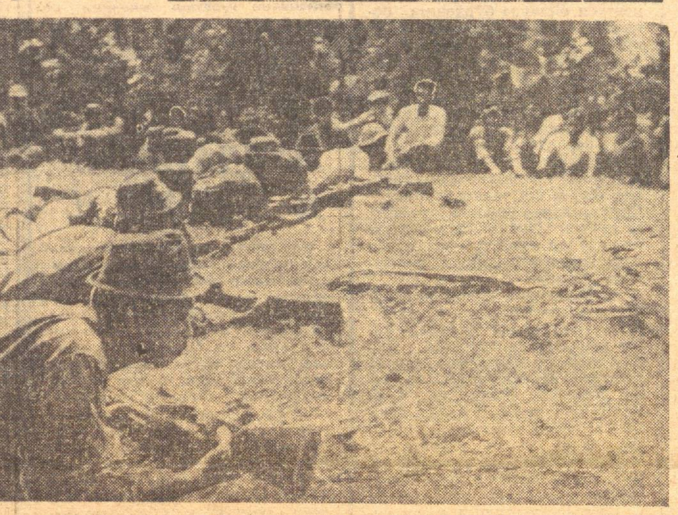

КАМБОДЖА ватанпарварлари душман қўшинлари билан бўлган жангларда қатор муваффақиятларга эришмоқдалар. Миллий озодлик армияси сафларига ватанпарварларнинг янги-янги отрядлари келиб қўшилмоқда. Суратда: Миллий озодлик армиясининг янги отрядлари жанговар тайёргарликдан ўтмоқдалар.

ВИА-ТАСС фотоси.

МУҲИМ ДАВР

ЛАГОС, 27 декабрь. ТАСС мухбири Ю. Долетов хабар беради:

Ўтиб кетаётган 1971 йил Нигерия халқи учун миллий экономикани янада ривожлантириш йўлида муҳим давр бўлди. Нигерия федерал ҳукумати бошлиғи Якубу Говоннинг айтишича, гражданлар уруши туфайли келиб чиққан бир қанча ижтимоий ва иқтисодий проблемаларнинг ҳал этилганлигини шу йилнинг асосий муваффақияти деб ҳисоблаш керак.

Федерал ҳукумат амалга оширган чоралар натижасида Нигерия халқи гражданлар урушининг мамлакатга етказган жароҳатларини ишонч билан даволамоқда. Нигериянинг уруш ҳаракатлари олиб борилган шарқий районларида мактаблар ва касалхоналар тикланди, аҳоли пунктлари ўртасида мунтазам транспорт алоқаси йўлга қўйилди. Кўпчилик саноат ва савдо корхоналари ҳамда банклар яна ишлай бошлади.

БАНГЛА ДЕШДАГИ АҲВОЛ

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Бу ерда Даккадан олинаётган маълумотларга кўра, Бангла Деш пойтахтидаги ҳаёт секин-аста нормал изга тушиб бормоқда. Иқтисодий фаолият бошлаб юборилмоқда.

Ҳиндистондаги қочоқлар лагерларидан ватанга минг-минглаб кишилар қайтиб келмоқда. «Стейтсмен» газетасининг маълумотларига кўра, шу кунгача салкам 120 минг киши ўз диёрига қайтиб келган. Мамлакатдаги аҳвол турғунлашиб борган сайин қочоқларнинг оммавий равишда қайтиши мумкин бўлиб қолади, деб кутилмоқда.

Ҳинд матбуот органлари Бангла Деш давлат арбобларининг фикрларини баён қилиб, Бангла Деш раҳбари Мужибур Раҳмонни озод қилишни ва унинг ўз ватанига қайтиб келиши учун имконият берилишини ҳамма ерда кенг кўламда Покистондан талаб қилинаётганлигини уқтирмоқда. Бош министр Т. Аҳмад Даккада бўлган оммавий митингда сўзлаб, Бангла Деш халқининг қонунан сайланган вакили Мужибур Раҳмонни озод қилиш Покистоннинг янги маъмурияти англаши керак бўлган заруратдир, деб таъкидлади.

МИННАТДОРЧИЛИК

ДАККА. (ТАСС). Бангла Деш ҳукуматининг бошлиғи Тожиддин Аҳмад ўз мамлакатининг халқи номидан Бангла Дешнинг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлаганлиги учун Ҳиндистонга ва Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик билдирди. У Бангла Дешга қарши тил бириктирган АҚШ билан Хитой ҳукуматлари позициясини қаттиқ танқид қилди. Ҳиндистон ярим оролидаги танглик натижасида вужудга келган вазият, деди Аҳмад, Хитой раҳбарлари хитой халқининг ашаддий душмани — АҚШ империализми билан ҳамкорлик қилаётганлигини яна бир бор тасдиқлади.

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК АМАЛДА

ДЎСТЛАР ЁРДАМИ БИЛАН

Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатлар билан ташқи иқтисодий алоқаларида саноат ва қишлоқ хўжалиги, транспорт, алоқа объектларини қуриш, геология-қидирув ишларини олиб бориш, миллий кадрлар тайёрлаб бериш катта ўрин тутади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада такомиллаштиришнинг ва уларнинг иқтисодий интеграциясини ривожлантиришнинг комплекс программасида шу мамлакатларнинг ёқилғи — энергетика, металлургия ва саноатнинг бошқа маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, геология-қидирув ишларини олиб бориш, биргаликда турли саноат ва бошқа объектлар қуриш ва ишлатиш, янги техниканинг тажриба намуналарини ишга солиш, биргаликда илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, турли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун зарур кредитлар бериш лозимлиги алоҳида қайд қилиб ўтилди.

Социалистик мамлакатларда биргаликда қурилаётган объектлар мамлакатлар ўртасида ўзаро иқтисодий ҳамкорлик ва улар ўртасида интернационал дўстликнинг ёрқин тимсоли бўлиб хизмат қилади, социализм мамлакатларининг иқтисодий ривожланиши даражасини яқинлашувига ва тенглашувига, халқ хўжалигининг асосий тармоқлари ўртасида чуқур ва мунтазам алоқаларнинг ташкил топиши, шунингдек жаҳон социалистик бозорининг кенгайиши ва мустаҳкамланишига ёрдам беради.

Совет Иттифоқининг социализм мамлакатлари билан саноат корхоналари қуриш соҳасидаги ҳамкорлиги йилдан-йилга кенгаймоқда. СССРнинг қардош мамлакатларга техникавий ёрдами ҳам ортмоқда. Масалан, 1960—1965 йилларда бу йўл билан берилган ёрдамнинг ўртача йиллик ҳажми 1,4 проценти бўлган бўлса беш йилликда 8,9 процентини ташкил этди. Сўнгги ўн йил ичида СССРнинг Германия Демократик Республикасига берган ёрдами ўн борабар, Монголияга олти маротабага яқин. Болгарияга тўрт баровар. Чехословакия Социалистик Республикасига эса уч марта ўсди. Шунингдек Венгрия, Польша, Руминияга берадиган ёрдам ҳам анча кўпайди. СССР билан социалистик мамлакатлар ўртасида тузилган турли хил шартномаларга биноан шу мамлакатларда қурилаётган 1695 объектнинг 1172 таси шу йилнинг бошигача ишга туширилди.

Иттифоқимиз қардош социалистик мамлакатларга фақат зарур саноат объектларини қуришда ёрдам берибгина қолмай, балки улар учун зарур бўлган хом ашё ва ёқилғини ҳам етказиб бермоқда. Қардош мамлакатлар нефть, газ, чўян, фосфор ўғитлари, прокат, қора металл, тошкўмир, пахта, темир рудаси, кокс, ёғоч-тахтага бўлган эҳтиёжларининг катта қисмини Совет Иттифоқидан олинган шу хилдаги маҳсулотлар ҳисобига қондирмоқдалар.

КПСС XXIV съездида кўрсатиб ўтилганидек, Совет Иттифоқи ва қардош давлатлар миллий экономикаларини ривожлантиришда бир-бирига бутун чоралар билан ёрдамлашишга интилмоқдалар. Ўтган беш йил ичида СССРнинг техникавий ёрдами билан социалистик мамлакатларда уч юздан ортиқ саноат ва қишлоқ хўжалик объектлари қурилди ёки реконструкция қилинди. Ўз навбатида Совет Иттифоқи халқ хўжалиги ўтган беш йил ичида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларидан 54 та химия заводлари учун ускуналар олди. Шу давр ичида СССР денгиз флотига қўшилган кемаларнинг 38 процентдан кўпроғи қардош мамлакатларнинг кемасозлик корхоналарида қуриб берилди.

Социалистик мамлакатларнинг халқаро иқтисодий ва техника соҳасидаги олиб борилаётган кўп томонлама ҳамкорлиги натижасида кўплаб турли хил объектларни биргаликда қуришда катта тажриба тўпланди. Бундай объектлардан бири ўзининг катталиги жиҳатидан дунёда мисли кўрилмаган «Дўстлик» нефть қувури бўлиб, уни СССР, Германия Демократик Республикаси, Венгрия, Польша ва Чехословакия биргаликда бунёд этдилар. Ҳозирги вақтда бу қувурнинг иккинчи навбати қурилмоқда. Қардош мамлакатлар биргаликда қурган «Тинчлик» энергетика системаси муваффақиятли равишда ишлаб турипти. Бу система мамлакатларнинг катта маблағларини тежашларига имкон берди. Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакия ҳамкорлигида газопровод қурдилар. Болгария, Венгрия, ГДР ва бошқалар атом электростанцияси қуриш соҳасида ҳамкорлик қилмоқдалар.

Қардош мамлакатлар томонидан қурилаётган объектларда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар фақатгина бир мамлакатнинг ўз эҳтиёжларини қондиришга сарф этилмасдан, қардош мамлакатларга ҳам етказиб берилмоқда. Масалан, СССРнинг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан Болгарияда қурилган машинасозлик корхоналарининг маҳсулоти, шу жумладан Табров заводининг электротельфермалари, узумчиликда ишлатиладиган тракторлар ва бошқалар СССРга ҳам жўнатилиб туриляпти. Тольяттидаги йирик «Волга» автокомбинати гиганти учун турли хил асбоблар ускуналар бир қатор қардош социалистик мамлакатлардан олиб келинади. Бу маҳсулотлар эвазига улар «Жигули» автомобилларини оладилар.

СССР Олий Советининг учинчи сессияси қабул қилган янги беш йиллик план Совет Иттифоқининг қардош социалистик мамлакатлар билан олиб бораётган иқтисодий-техникавий ҳамкорлигини кенгайтиришга, халқаро меҳнат тақсимотининг афзалликларидан янада кенгроқ фойдаланишга, иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни планли равишда ривожлантиришда, саноат ва бошқа объектларни биргаликда қуриш соҳасида катта имкониятлар очиб беради.

Ю. ЙУЛДОШЕВ, иқтисод фанлари кандидати.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚАДИМГИ ҒИЛДИРАК

Беково (Болгария)да олиб борилаётган археологик қазилмалар пайтида энг қадимги ғилдирак топилган эди. Узоқ давом этган тадқиқотлар натижасида ғилдирак ясалганига тахминан 5850 йил бўлганлиги аниқланди.

ТАҚИҚЛАНДИ

Франциянинг жанубдаги Кастелсаррасинс деган жойнинг маъмурлари маълум соатларда хўрозларнинг қичқиришини ман қилувчи қонун чиқардилар. Қонунини бузувчи хўрозларнинг эгаларига жарима солинадиган бўлди. Лекин хўрозлар қонунни тан олишармикан?!

ТУМАНДА ҲАЛОКАТ

Яқинда Англияда жаҳонда энг катта автомобиль ҳалокати рўйхатга олинди. Қалин туман туфайли йўлларнинг бирида бир вақтнинг ўзида 200 автомобиль тўқнашиб, ҳалокатга учраган.

ЭНГ УЗУН

Улар Стокгольмда учрашишди. Габриэл Эстевадо Ҳуссайннинг бўйи 261 сантиметр, оғирлиги 200 килограмм, ёши 26 да. 21 яшар Яринт Хорейранинг бўйи эса борйўғи 67 сантиметр. Шунга қарамай, ўртадаги бу фарқ икковининг дўстлашиб кетишига халақит бермади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ 1943 ЙИЛ 30 АПРЕЛДАГИ «АҲОЛИДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ТЎҒРИСИДАГИ» ФАРМОНИНИНГ 30-МОДДАСИГА МУВОФИҚ 1972 ЙИЛ ЯНВАРЬ—ФЕВРАЛЬ ОЙЛАРИДА РЕСПУБЛИКА МОЛИЯ ОРГАНЛАРИ ШАҲАР ВА ШАҲАР ЖОЙЛАРИДА

Солиқ ҳисоботини ўтказишини маълум қилади

Кустар — хунармандчилик касби билан шуғулланишдан, аҳолига хизмат кўрсатишдан ҳамда иморатларини, квартирасини, хонасини ижарага бериш ва бошқалардан 1971 йилда даромади бўлган гражданлар

1972 ЙИЛ 15 ЯНВАРДАН КЕЧИКТИРМАСДАН

ана шу даромадлари тўғрисида район (шаҳар) молия бўлимига ариза бериб маълум қилишлари лозим.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар солиқ солишга керак бўлган, ўзларидан сотиб олган буюмлари учун, шунингдек бажарган ишлари учун (шахсий материалларни татбиқ қилиб), кўрсатган хизматлари ва шунга ўхшашлар учун тўланган пул тўғрисидаги маълумотларни 1 форма бўйича

ҲАР ОЙНИНГ 15 ЧИСЛОСИДАН КЕЧИКТИРМАСДАН

гражданлар томонидан тузилган шартномага асосан ижарага топширган уйлари учун тўланган суммалар тўғрисидаги маълумот эса шартнома тузилган кундан бошлаб

15 КУН МУДДАТ ИЧИДА

район (шаҳар) молия бўлимларига маълум қилишлари лозим.

Корхоналар учун ўзларининг уйида шахсий материалларини татбиқ қилиб ёки махсус ускунада иш бажариб турган гражданларнинг иш ҳақлари тўғрисидаги 1971 йил учун маълумотлар 2 формада

1972 ЙИЛ 10 ЯНВАРДАН КЕЧИКТИРМАСДАН

район (шаҳар) молия бўлимига топширишлари лозим.

Кооператив корхоналар, муассасалари ва ташкилотлар СССР Олий Совети Президиумининг 10 апрель 1942 йил «МАҲАЛЛИЙ СОЛИҚ ВА ЙИҒИМЛАР ТЎҒРИСИДАГИ» фармонининг 12 моддасига мувофиқ

1972 ЙИЛ 1 ФЕВРАЛДАН КЕЧИКТИРМАСДАН

иморат солиғи ва ер рентаси юзасидан бўлган расчётларини район (шаҳар) молия бўлимига топширадилар.

Юқорида эсга олинган форманинг 4, 17, 18 моддаларига мувофик, шахсий хонадонлари бўлган гражданлар уч муддатда (20 мартда, 20 апрелда, 20 майда) иморат солиғини ва ер рентасини тўлайдилар.

Қарамоғида учдан ортиқ кишилари бўлган ишчилар ва хизматчилар учун асосий ишлаб турган жойидан олган иш ҳақидан олинадиган даромад солиқ миқдори 30% камайтирилади.

Кўрсатилган енгиллик уй бошқармалари ёки меҳнаткашлар депутатлари Қишлоқ Совети ижроия комитетларининг справкаларига асосан берилади.

Ишчилар ва хизматчилар қарамоғида бўлган кишилари тўғрисидаги ана шу справкаларни ҳар йили январь ойи иш ҳақининг биринчи ярми тўланишигача, январь ойининг биринчи ярми иш ҳақи тўлангандан кейинги ишга кирганда ёки қарамоғида бўлган кишилар сони кўпайганда эса —20 кун муддат ичида топшириш лозим ва ана шу справкалар топширилган кундан бошлаб йил охиригача кучга эга.

Қарамоғида учдан ортиқ кишиси бўлган эр ва хотин ҳам ишласа, қарамоғида бўлган кишисига қараб бериладиган енгиллик уларнинг хоҳишига қараб бирларигагина берилади.

СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 6 сентябрдаги Фармонига мувофиқ Совет Иттифоқи Қаҳрамонларига, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига, Шуҳрат орденининг уччала даражаси билан мукофотланган шахсларга ҳисобланган иморат солиғи ва ер рентасининг, ёки қишлоқ хўжалик солиғининг миқдори 50 процентга камайтирилади.

1972 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН БОШЛАБ ҚУЙИДАГИЛАР ДАРОМАД СОЛИҒИНИ ТЎЛАШДАН ОЗОД ҚИЛИНГАН:

I ва II группа уруш инвалидлари, ҳамда олиб турган даромадлари юзасидан иш ҳақи ҳам қўшилиб, даромадларининг миқдорига қарамасдан:

60 ва ундан катта ёшдаги эркаклар, 55 ва ундан катта ёшдаги хотинлар қишлоқ хўжалигидан олган даромади юзасидан (хўжалигининг миқдорига қарамасдан), агарда улар билан меҳнатга қобилиятли оила аъзоси бирга турмаса;

— иморатларини ижарага беришдан бир йилда 300 сўмгача даромади бўлган гражданлар;

— 1972 йил 1 январдан бошлаб чорва молларининг эгаларидан олинадиган йиғимлар ҳам бекор қилинган.

ИМОРАТ СОЛИҒИ ВА ЕР РЕНТАСИДАН ҚУЙИДАГИЛАР ОЗОД ҚИЛИНГАН:

— оддий ва кичик раҳбар составида бўлган ҳарбий хизматчиларга ва уларнинг оила аъзоларига тегишли бўлган иморатлари;

Пенсиядан, иморатларидан ва томорқа еридаги ёрдамчи қишлоқ хўжалигидан бошқа даромад манбаълари бўлмаган пенсионерларга ва уларнинг оилаларига тегишли иморатлари, агар пенсионернинг ўзи ана шу иморатда яшаб турган ва оиласида уй бекаси ҳамда ўқувчилардан ташқари меҳнатга қобилиятли оила аъзоси бирга яшаб турадиганлар бўлмаса.

Ана шу енгилликларга ҳуқуқи бор гражданлар солиқ ҳисоботини ўтказиш даврида молия органларига тегишли ҳужжатларини тақдим қилишлари керак.

Шаҳарларда ҳамда шаҳар жойларида яшовчи автомобиль, мотоцикл ва қайиқларга эга бўлган меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари томонидан белгиланган муддатларда 1972 йил учун транспорт воситаларининг эгаларидан олинадиган йиғимни Давлат банка муассасасига топширмоқлари керак.

Давлат автоинспекциялари банка муассасасига йиғим тўлаганлиги тўғрисидаги квитанцияни тақдим қилгандагина транспортларини хўрикдан ўтказади ва рўйхатга олади.

МАЪЛУМОТЛАР (1 ва 2 формалар) ДЕКЛАРАЦИЯ (ариза, 3 форма) ва ИМОРАТ СОЛИҒИ ВА ЕРИ РЕНТАСИ БЎЙИЧА БЎЛГАН РАСЧЁТ (4 форма) БЛАНКАЛАРИНИ РАЙОН (шаҳар) МОЛИЯ БЎЛИМЛАРИДАН ОЛИНИШИ ЛОЗИМ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/XII да **Ойжамол**, 29/XII да **Боғчасарой фонтани** (кундуз соат 5 да), 30/XII да **Доктор Айболит**, (кундузи), **Майсаранинг иши** (кечқурун), 31/XII да **Этик кийган мушук** (кундузи), **Севилия сартароши** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/XII да **Табассум ўғрилари**, 29/XII да **Парвоз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/XII да **Паранжи сирлари** (кеч соат 6 да), 29/XII да **Ҳалима**, кундуз соат 4 да). 30/XII да **Севишганлар ҳиёбони** (кеч соат 7 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.

КИНО

Том остидаги жанг — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Россия қалби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (тоқ соатларда), ҲАМЗА номли (кундуз соат 11, 1, ва 3 да).

Ватерлоо (2 серия) — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кеч 8 ярмида), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Менинг сўнгги тангоим — ҲАМЗА номли, (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Дунё (2 серия, ўзбек тилида)— «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт —337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330156, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-41.

А. — 298. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 14688.